

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 21. október 2020

39. tölublað | 14. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Tangente duo. Made in Germany. There are now four straightforward and elegant two-hand models of the finest Glashütte caliber. These smaller versions of the NOMOS classics—Tangente, Orion, Ludwig, and Tetra—keep time with exceptional precision, even without a seconds hand. Available at Michelsen. More information here: michelsen.is and nomos-glashuette.com

MICHELSEN
1909

Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

175 Years
Watchmaking
Glashütte

NOMOS
GLASHÜTTE

Skóða fjárfestingu í Alvotech
Líftæknifyrirtækið kannar áhuga lífeyrissjóða á að koma að félaginu áður en það fer á markað í Hong Kong árið 2021.

2

Taki ríkisreksturinn í gegn
Ráðast þarf í heildstæða athugun á starfsemi hins opinbera, að mati Viðskiptaráðs. Skuldir munu vaxa á miklum hraða.

4

Í hringiðu breytinga
Þrjú mál, sem geta mótað samkeppnisumhverfið á hljóðbókamarkaði, eru til meðferðar. Líkur á að samruna Storytel og Forlagsins verði sett skilyrði.

10

Stórhuga í útflutningi á gini
Bandarískir fjárfestar frá Kísildalnum og Sigurjón Sighvatsson, eru í hluthafahóp Olafsson. Sala hafin í Sviss og horft til Englands, Spánar og Bandaríkjanna.

12

Alma sett í söluferli
Leigufélagið Alma, sem áður hét Almenna leigufélagið, hefur verið sett í formlegt söluferli. Kvika banki hefur umsjón með ferlinu.

16

Endurreisn á traustum grunni

Lyfjafyrirtækið Coripharma vinnur að 2,5 milljarða króna fjármögnun til að renna stöðum undir lyfjaþróun. Kaup á lyfjaþróun Actavis voru stórt stökk fram á við, að sögn Jónínu Guðmundsdóttur, forstjóra Coripharma. ➔8

Við einblinum á flóknari lyf sem sigla oft undir radarnum hjá stærri framleiðendum.

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímamantanir á opticalstudio.is
og í síma 511 5800

Optical Studio
SMÁRALIND • HAFNARTORG • KEFLAVÍK

Fasteignafélögin styrki eiginfjárlutfall

Fasteignafélögin sem skráð eru á hlutabréfamarkað eru skuldbættari en sambærileg félög á hinum Norðurlöndunum. Það hefur stuðlað að meiri lækkunum á hlutabréfaverði og hærra áhættuálagi á tímum COVID-19, að því er greinendur Landsbankans segja.

Frá því í febrúar hefur hlutabréfaverð Reita fallið um 37 prósent, Regins um 27 prósent og Eikar lækkað um níu prósent.

Þeir telja að hluthafar og skuldabréfaeigendur myndu njóta góðs af hærra eiginfjárlutfalli hjá fyrirtækjunum. Eiginfjárlutfall fasteignafélaga á hinum Norðurlöndunum er að meðaltali um 45 prósent en hlutfallið er 30-31 prósent hjá Reitum, Regin og Eik. Þetta kemur fram í ítarlegri greiningu sem Markaðurinn hefur undir höndum.

Reitir blésu í dag til hlutafjárútbods, sem lýkur á morgun, til að safna rúmlega fimm milljörðum króna. Nýta á fjármunina til að styrkja eiginfjárstöðuna og hafa burði til að fjárfesta í fasteignum. Greinendur Landsbankans telja að stjórnendur Reita ættu ekki að nýta fjármunina til fjárfestinga heldur til að stíga skref í átt að því að færa eiginfjárstöðuna nær því sem tíðkast á Norðurlöndunum. Ef fjármunirnir yrðu nýttir til að greiða niður vaxtaberandi skuldir myndi skuldahlutfallið lækka úr 63 prósentum í 59 prósent. Hlutfallið er að meðaltali 44 prósent hjá sambærilegum fyrirtækjum á hinum Norðurlöndunum.

Fjármögnunarkostnaður fasteignafélaganna hefur ekki lækkað í takt við lægri ávöxtunarkröfu á ríkisskuldabréfum á skuldabréfamarkaði. Hlutabréfaverð fasteignafélaganna er næmt fyrir þróun á vaxtakostnaði. Ef vaxtakostnaður myndi lækka um 70 punkta gæti það leitt til þess að virði þeirra auk-

» Fjármögnunarkostnaður fasteignafélaganna hefur ekki lækkað í takt við lægri ávöxtunarkröfu á ríkisskuldabréfum á skuldabréfamarkaði.

ist um 15-20 prósent, að því gefnu að aðrar forsendur standi óhreyfðar, segir í verðmatinu.

Mesta kaupþækifærið er í Reitum, að mati greinenda Landsbankans. Þeir verðmeta fasteignafélagið á 64,7 krónur á hlut sem er 35 prósent hærra en markaðsvirðið var við lok markaða í gær. Verðmat hinna tveggja fasteignafélaganna var 17 prósentum yfir markaðsverði. Landsbankinn verðmat Eik á genginu 8,9 og Regin á 19 krónur á hlut. Greinendur hafa þó á orði að til skamms tíma sé ólíklegt að jákvæðra tíðinda sé að vænta sem styðja muni við hærra gengi, nema að sjálfsgöðu góðar fregnir af bólu-efni gegn COVID-19.

Í ljósi aukins framboðs á atvinnuhúsnæði, hvort sem litið sé til skrifstofuhúsnæðis eða hótela, og fallandi eftirspurnar, megi gera ráð fyrir að því að leiguverð haldi áfram að lækka á næsta ári. Það gæti leitt til þess að bókfært verð fasteigna lækki. Landsbankinn telur ólíklegt að lækkanirnar verði miklar.

Athygli vekur markaðsverð fasteignafélaganna er mun lægra en bókfært virði eiginfjár (e. price to book). Hlutfallið er litillega hærra en 0,5. Greinendur Landsbankans segja að í ljósi þess að fasteignirnar séu bókfærðar á markaðsvirði sé djúp gjá á milli væntinga hlutabréfamarkaðarins um framtíð atvinnuhúsnæðismarkaðarins og stjórnenda fyrirtækjanna. – hvj

Lífeyrissjóðir skoða að fjárfesta í Alvotech

Líftæknifyrirtækið kannar áhuga lífeyrissjóða á að koma að félaginu. Búið að ganga frá fjármögnun upp á 9 milljarða. Ætlar að ráðast í 5 milljarða fjárfestingu til að stækka hátæknisetur sitt í Vatnsmýrinni í 24 þúsund fermetra.

Íslenskir lífeyrissjóðir skoða nú að fjárfesta fyrir milljarða króna í Alvotech en líftæknifyrirtækið vinnur að útgáfu á nýju hlutafé að fjárhæð samtals hundrad milljónir Bandaríkjadala, jafnvirði um 14 milljarða króna. Fulltrúar lífeyrissjóðanna hafa á undanföllum vikum átt fjárfestafundi með stjórnendum og innlendum ráðgjöfum Alvotech en verði af fjárfestingu þeirra yrði það í fyrsta sinn sem íslenskir stofnanafjórðingar koma í eigendahóp félagsins.

Sumir af stærstu lífeyrissjóðum landsins hafa undirritað trúnaðaryfirlýsingar og fengið þá um leið aðgang að rafrænu gagnaherbergi með ítarlegri upplýsingum um fjárhagsstöðu Alvotech. Það er verðbréfafyrirtækið Arctic Finance sem er ráðgjafi Alvotech við hlutafjárfestinguna hér innanlands.

Samkvæmt heimildum Markaðarins hefur Alvotech þegar gengið frá fjármögnun upp á 65 milljónir dala, jafnvirði 9 milljarða króna, en þar er meðal annars um að ræða stóra fjárfesta úr lyfjageiranum í Bandaríkjunum, Asíu og Evrópu.

Fjármögnun Alvotech, sem er stýrt af Róberti Wessman, stofnanda félagsins, er ætlað að styðja við rekstur þess fram að skráningu á markað á árinu 2021 samhliða hlutafjárútbóði. Samkvæmt fjárfestakynningu Alvotech er stefnt að skráningu í kauphöll í Hong Kong en markaðsvirði félagsins nú er talið vera líðlega 1,4 milljarðar Bandaríkjadala, jafnvirði um 195 milljarða króna. Alþjóðlegu fjárfestingabankarnir Morgan Stanley, Goldman Sachs og HSBC verða ráðgjafar félagsins við þá skráningu.

Fram kemur í fjárfestakynningu félagsins, samkvæmt heimildum Markaðarins, að núverandi eigendur Alvotech muni leggja því til um 30 milljónir dala við hlutafjárfestinguna. Alvotech er í meiri hlutaeigu Aztiq Pharma, undir forystu Róberts, og þá er lyfjafyrirtækið Alvogen, systurfélag Alvogen, stór hluthafi, en þar eru fyrir einir stærstu fjárfestingasjóðir í heiminum í dag, CVC Capital Management og Temasek sem er fjárfestingasjóður í Singapore. Aðrir hluthafar eru meðal annars alþjóðlegi fjárfestingasjóðurinn Yas Holding og japanska lyfjafyrirtækið Fuji Pharma.

Stefnt er að því við hlutafjárfestinguna, að því er segir í fjárfestakynningunni, að fá inn nýja erlenda strategíska fjárfesta ásamt öðrum fjárfestum til að leggja félaginu til samtals um 70 milljónir dala. Til viðbótar við íslensku lífeyrissjóðina hefur fjárfestingin í Alvotech verið

Róbert Wessman, stofnandi og stjórnarformaður Alvotech. MYND/ADSEND

1,4 milljarðar dala er ætlað markaðsvirði Alvotech í dag.

kynnt stórum fjárfestingafélögum hér innanlands þótt einkum sé horft til lífeyrissjóðina. Óvíst þykir hins vegar hvort af fjárfestingu þeirra í félaginu verði á þessu stigi.

Frá stofnun hafa hluthafar Alvotech lagt félaginu til um 340 milljónir dala en auk þess var gefið út breytanlegt skuldabréf að fjárhæð 300 milljónir dala í ársbyrjun 2019, þar sem Morgan Stanley var lykilmálfjórðing, og verður því breytt í hlutabréf við skráningu erlendis.

Í ágúst var tilkynnt um að Alvotech og alþjóðlegi lyfjarisinn Teva Pharmaceuticals hefðu gert með sér samstarfssamning um þróun, framleiðslu og markaðssetningu fimm líftæknilyfja í Bandaríkjunum. Mun samningurinn tryggja Alvotech tekjur upp á hundruð milljarða króna á næstu árum. Fram hefur komið í máli stjórnenda félagsins að það stefni að því að velja Alvotech verði um 20 prósent af gjaldeyris-tekjum þjóðarbúsins árið 2027.

Gera áætlanir ráð fyrir því að fyrirtækið ráði til sín 70 vísindamenn og sérfræðinga til viðbótar við þá 480 sem nú starfa hjá Alvotech, að stærstum hluta á Íslandi. Þá hyggst Alvotech ráðast í stækkun á hátæknisetri sínu í Vatnsmýrinni, sem var tekið í notkun í júní, þannig að það verði samtals 24 þúsund fermetrar að stærð – það er 13 þúsund fermetrar í dag – og er ætlað að sú fjárfesting kosti um 33 milljónir dala, jafnvirði 4,6 milljarða króna, samkvæmt fjárfestakynningunni.

Samtals eru átta líftæknilyf í þróun hjá Alvotech en félagið tilkynnti fyrr á árinu um góðan framgang á klínískum rannsóknum á sínu fyrsta lyfi, sem er líftæknihliðstæða lyfsins Humira. Það er söluhæsta lyf heims og selst fyrir um 20 milljarða dala á ári. Stefnt er að því að markaðssetja lyfið á heimsvísu á árinu 2023 og er lyfið hluti af samstarfssamningi Alvotech við Teva.

Alvotech var rekið með um 140 milljóna dala tapi í fyrra en tekjur félagsins hafa verið nánast engar á undanföllum árum þar sem það hefur ekki enn hafið sölu neinna lyfja. Eigið fé var neikvætt um 374 milljónir dala í árslok 2019 en heildarskuldir, sem eru einkum lántökur, námu 712 milljónum dala. hordur@frettabladid.is

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFEÐLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Höður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

RAFMÓTORAR

SCANVER 588 80 40
EHF www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

Stefnir undirbýr nýjan framtakssjóð

Stefnir, sjóðastýringafyrirtæki Arion banka, vinnur að því að koma á fót nýjum framtakssjóði. Starfsmenn fyrirtækisins hafa fundað með fjárfestum vegna málsins, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Sjóðurinn er sá fjórði sinnar tegundar á vegum Stefnis og mun bera nafnið SÍA IV. Hann mun líkt og fyrri sjóðir fjárfesta í öskráðum eignum og mun ekki vera takmarkaður við tiltekna atvinnugreinar.

Samkvæmt samþykktum mun fjárfestingatímabil félagsins vera fjögur ár. Leitast verður við að selja

» Starfsmenn Stefnis hafa fundað með fjárfestum. Sjóðurinn mun fjárfesta í öskráðum fyrirtækjum.

allar fjárfestingarnar innan fimm ára eftir að fjárfestingatímabili lýkur.

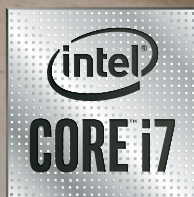
Fyrir fjórum árum safnaði Stefnir í tæplega 13 milljarða sjóð þegar SÍA III var komið á fót. Árið 2013

var safnað í 7,5 milljarða króna sjóð sem ber nafnið SÍA II. Fyrsti framtakssjóðurinn, SÍA I, var 3,4 milljarðar að stærð.

SÍA III fjárfesti meðal annars í Lyfju, Men&Mice, Terra og í byggingu Marriott Edition hótelsins við Hörpu. SÍA II fjárfesti meðal annars í móðurfélagi Krónunnar og Elko sem síðar sameinaðist N1. Sami sjóður fjárfesti í Skeljungi árið 2013 og fleytti félaginu á hlutabréfamarkað. Fyrsti framtakssjóður Stefnis fjárfesti meðal annars í Högum og kom að kaupum og síðar skráningu Sjóvá í Kauphöll. – hvj

Öflugur búnaður skiptir öllu máli þegar unnið er að heiman

Náðu forskoti með HP EliteBook x360 1000 Series

Opin Kerfi

Brýnt að taka ríkisreksturinn í gegn

Ráðast þarf í heildstæða athugun á starfsemi hins opinbera, að mati Viðskiptaráðs. Skuldir ríkissjóðs munu vaxa á miklum hraða og stórar áskoranir til lengri tíma litið. Sala á eignarhlutum ríkisins gæti skilað sem nemur uppsöfnuðum hallarekstri til 2023.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Stjórnvöld ættu að forgangsraða í ríkisfjármálum til stuðnings verðmætasköpun í hagkerfinu og ráðast í heildstæða athugun á ríkisrekstrinum. Þetta er á meðal þess sem kemur fram í nýrri og ýtarlegri skýrslu Viðskiptaráðs Íslands, sem ber yfirskriftina Hið opinbera – meira fyrir minna. Í skýrslunni má finna fjölmargar tillögur, hugmyndir og annað sem getur nýst í þeirri vinnu að auka framleiðni í rekstri hins opinbera.

„Margir kalla eftir auknum útgjöldum ríkissjóðs en færri spyrja hvernig hægt sé að nýta fjármagn þetta. Nú, þegar hættu er á því að hagkerfið hafi orðið fyrir varanlegu höggi, er tímabært að skoða hvernig hægt er að auka framleiðni hins opinbera og hagræða, án þess að það bitni á atvinnustigi,“ segir Konráð S. Gíslason, aðalhogfræðingur og aðstoðarframkvæmdastjóri Viðskiptaráðs, í samtali við Markaðinn.

Tilfni skýrslugerðarinnar er ekki einungis efnahagslega höggið sem kórónaveiran hefur veitt hagkerfinu, heldur einnig aðrar stórar áskoranir sem hagkerfið stendur frammi fyrir. Í því samhengi er nefnt að öldrun þjóðarinnar á næstu áratugum muni krefjast stóruaukna útgjalda til heilbrigðiskerfisins.

Skýrsluhöfundar rifja upp að síðastliðin ár hafi verið mikill uppgangur í hagkerfinu. Landsframleiðsla jókst um 35 prósent á árunum 2010 til 2019 og hinu opinbera tókst að létta skuldabyrði sína. En aðstæður breyttust hratt. Á þessu ári munu útgjöld úr ríkissjóði aukast um tæplega 140 milljarða króna og á sama tíma dragast skatttekjur saman. Er því útlit fyrir að hið opinbera verði í heild sinni rekið með nær 300 milljarða króna halla.

„Lykilþáttur í bættri stöðu opinberra fjármála voru stöðugleikafamlög föllnu bankanna upp á nærri 500 milljarða króna, sem runnu í ríkissjóð árið 2016. Ljóst er að slíkt mun ekki endurtaka sig og óvíst er hvenær ferðabjónustan lifnar við á ný,“ segir í skýrslunni.

Ríkisstjórnin áformar að á næstu árum muni hið opinbera styðja við hagkerfið með hallarekstri og að aukin útgjöld verði ekki fjármögnuð með skattahækkunum heldur lántöku. Skuldir hins opinbera munu því aukast, en samkvæmt nýrri fjármálastefnu verða opinberar skuldir 59 prósent af landsframleiðslu árið 2023 og í lok sama árs er áætlað að uppsafnaður halli verði orðinn meiri en þúsund milljarðar.

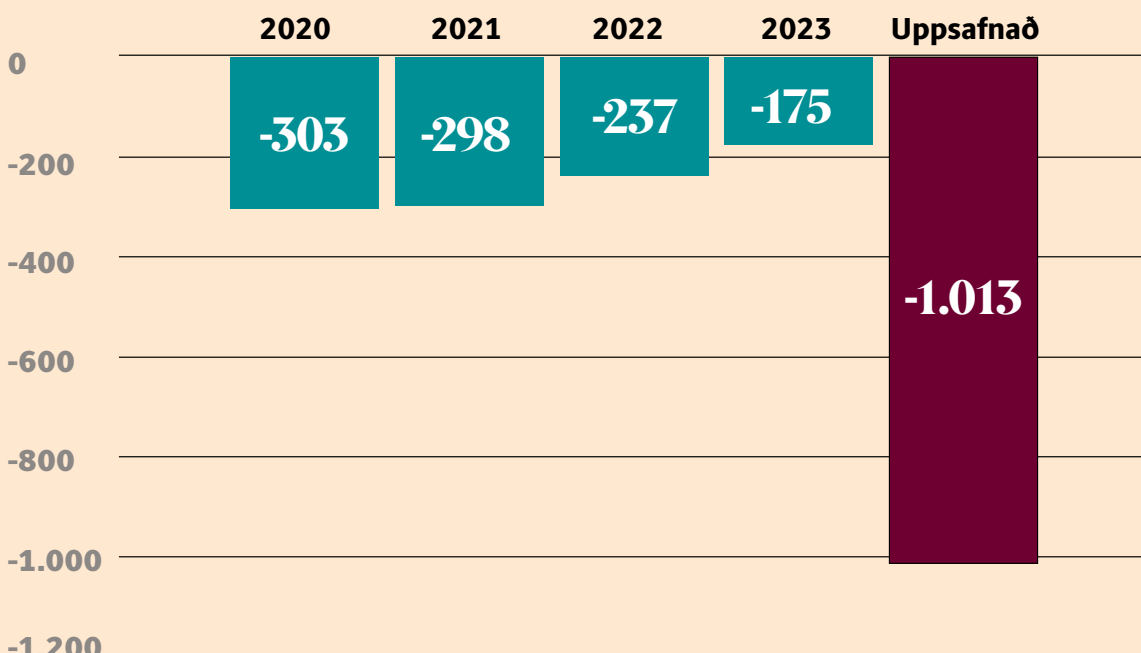
Viðskiptaráð telur rétt að hið opinbera styðji nú við hagkerfið af krafti með hallarekstri og lántöku, en þó þurfi að tryggja að útgjöld vegna neyðarástandsins verði ekki varanleg, svo opinber fjármál verði sjálfbær til lengri tíma. Einnig þarf að vinna markvisst að því að auka framleiðni hjá hinu opinbera, svo að útgjöldin verði skilvirkari, efla samkeppnishæfni atvinnulífsins og hvetja til aukinnar fjárfestingar.

Ein tillaga Viðskiptaráðs er að losa um þá eignarhluti sem hið opinbera fer með í opinberum fyrirtækjum en samkvæmt grófri áætlun skýrsluhöfunda væri hægt að afla töluverðra fjármuna með þessari leið. Áætlunin miðast við

Viðskiptaráð segir álitamála um ríkisrekstur sjaldan tekin til skoðunar. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

/// Afkoma hins opinbera, ma. kr.

Nú, þegar hættu er á því að hagkerfið hafi orðið fyrir varanlegu höggi, er tímabært að skoða hvernig hægt er að auka framleiðni hins opinbera og hagræða, án þess að það bitni á atvinnustigi.

Konráð S. Guðjónsson, aðalhogfræðingur Viðskiptaráðs Íslands

svokallað V/I- hlutfall, það er markaðsverð miðað við eigið fé, hjá samþæflegum fyrirtækjum.

Samkvæmt áætlun Viðskiptaráðs væri hægt að losa um 1.065 milljónir króna með sölu á eignarhlutum ríkisins, og þar af rúmar 800 milljónir með sölu á Landsvirkjun, Orkuveitu Reykjavíkur,

Landsbankanum og Íslandsbanka. „Þess utan myndi sala á eignarhlutum hins opinbera auka samkeppni, verðmætasköpun og störf innan einkageirans ásamt því að ýta undir fjárfestingu.“

Þá er ríkið stærsti eigandi fasteigna á Íslandi með samtals 900 þúsund fermetra af húsnæði í um 954 fasteignum. Heildarfasteignamat þessara eigna er um 164 milljarðar króna. Viðskiptaráð bendir á að nýting þeirra sé óhagkvæm, en árið 2015 var gerð úttekt þar sem fram kom að ríkisstofnanir á höfuðborgarsvæðinu notuðu nærri tvöfalt fleiri fermetra á hvern starfsmann en alþjóðleg viðmið segðu til um.

Að mati Viðskiptaráðs væri æskilegt að ríkið seldi þessar eignir. „Leigi hið opinbera fasteignir á almennum markaði er líkleggra að nýting húsnæðisins verði betri.“

Viðskiptaráð segir brýnt að auka framleiðni í opinberum rekstri, enda sé óraunhæft að hið opinbera takist á við þær áskoranir sem fram undan eru með því að hækka skatta. Bent er á að framleiðni í

opinberri þjónustu hafi setið eftir í samanburði við aðrar atvinnugreinar. Frá árinu 2008 hefur árlegur meðalvöxtur á framleiðni einungis verið 1 prósent hjá hinu opinbera, samanborið við 2 prósent í öðrum geirum atvinnulífsins.

„Í þessu ljósi vakna áleitnar spurningar um hvort laun hjá hinu opinbera séu orðin ósjálfbær í hlutfalli við afköst og hvort meðferð skattfjár sé forsvaranleg.“

Að mati skýrsluhöfunda eru margar leiðir færar til að auka framleiðni í ríkisrekstri og ein þeirra er sú að sameina embætti og ríkisstofnanir. Þeir telja æskilegt að sameina Samkeppniseftirlitið, Póst- og fjarskiptanefnd, Neytendastofu og fjölmíðlanefnd í eina ríkisstofnun.

„Í nágrannaríkjunum má finna dæmi um sameiningar af þessum toga,“ benda skýrsluhöfundar á. „Þannig starfrækja Finnland og Danmörk til að mynda Samkeppnis- og neytendaeftirlit í einni stofnun og í Hollandi var samkeppnis- og neytendaeftirlit stept í eina stofnun.“

Nokkrar tillögur úr skýrslu Viðskiptaráðs

- Selja á þær fasteignir ríkisins sem leiða til óhagkvæmrar nýtingar.
- Kanna þarf möguleika á því að hið opinbera losi um eignarhluti sem hið opinbera fer með í fyrirtækjum.
- Nýta þarf tækifæri í samvinnu einka- og opinberra aðila í auknum mæli, t.d. með samvinnuleið (PPP) um innviðaverkefni.
- Ýmis verkefni má færa frá hinu opinbera til einkaaðila í heilbrigðisþjónustu, menntamálum og eftirlitsstarfsemi, líkt og gert er í meira mæli á hinum Norðurlöndunum.
- Stuðla þarf að því að einkafjárfesting aukist á ný með skattalegum hvötum til einstaklinga og fyrirtækja, ásamt því að bæta í hvata til nýsköpunar.
- Hafi einkaaðilar haslað sér völl í ákveðinni starfsemi á ríkið að stiga til hliðar og hætta samkeppnisrekstri.
- Draga þarf úr miðstöyringu í menntakerfinu.
- Horfa þarf til sameiningar ríkisstofnana svo þær geti sinnt hlutverkum sínum með fullnægjandi hætti.

/// Áætlað söluverð á eignarhlutum ríkisins

Félag	Hluttur	Áætlað söluverð hlutar (ma. kr.)
Landsvirkjun	100%	312
Orkuveita Reykjav.	100%	261
Landsbankinn	100%	134
Íslandsbanki	100%	97
Landsnet	100%	70
Isavia	100%	67
Rarik	100%	49
ÁTVR	100%	19
Sorpa	100%	17
Harpa	100%	10
HS Veitur	66%	9
Íslandsþóstur	100%	6
RÚV	100%	5
Orkubú Vestfj.	100%	5
Strætó	100%	2
Samtals		1.065

Einnig eru sögð tækifæri í því að viss eftirlitsstarfsemi verði færð frá sveitarfélögum, en í dag sinna 76 byggingarfulltrúar eftirliti með húsbýggingum og heilbrigðiseftirlit sveitarfélaganna eru tíu talsins. Að mati Viðskiptaráðs má leggja þessi embætti niður og sameina í eina stofnun. Auk þess má kanna möguleika á frekari sameiningu sýslumannsembættanna sem eru nú níu talsins.

Þá leggur Viðskiptaráð til að Jöfnunarsjóður sveitarfélaga verði lagður niður. Sameiningar sveitarfélaga ættu með skýrum hætti að vera tengdar framlögum úr jöfnunarsjóði, frekar en íbúafjölda.

„Þannig mætti til dæmis líta á framlög til sveitarfélags úr jöfnunarsjóði 3-5 ár eftir í tímann og setja viðmið um sjálfbærni sveitarfélagsins og þörf á sameiningu þess við önnur út frá því,“ segir í skýrslunni.

„Hafi viðkomandi sveitarfélag þegið slík framlög úr sjóðnum að rekstur þess verður ekki talinn sjálfbær, sé ljóst að sveitarfélagið þurfi að sameinast öðru.“

Byggðu umhverfisvænt hús -úr krosslímdu tré

Stór eða lítil

- allt eftir þínum óskum

Umhverfisvæn hús

úr krosslímdu tré

Þjóðum einnig

glugga, hurðir og
utanhússklæðningar
sem hæfa þínu húsi

Af hverju krosslímdu tré?

- Umhverfisvæn og sjálfbær framleiðsla
- Léttari en steypa
- Frábær einangrun
- Engar kuldabryr sem bjóða heim raka og myglu
- Mjög fljótlegt að reisa
- Einstakir burðareiginleikar
- Jarðskjálftþol eins og best getur orðið
- Þynnri veggir - meira innra rými
- Notalegt og heilsusamlegt innra umhverfi

Byggðu til framtíðar með lausnum frá IDEX

www.idex.is

IDEX

Víkurhvarfi 6 - 203 Kópavogur - Sími 412 1700 - idx@idex.is

TRYLLTIR TAKE AWAY TILBOÐSPAKKAR

TILBOÐSPAKKI – FYRIR TVÖ

Önd & Vaffla – Hægeldað andalæri, karamelluseruð epli, belgísk vaffla, maltsósa

Íslenskt landslag – Lambatartar, sýrður rauðlaukur, reyktur rjómaostur, graslauks-mayo, ediksnjör

Tigrisrækjusalat – Tigrisrækjur, epli, romain salat, parmesan-kex, dillfroða, piparrótarkrem

Lax – Kolagrillaður lax, beykisveppir, reykt soð

Kolagrilluð nautalund – Sellerírótar-purée, reyktir sveppir, karamelluseraður laukur, bernaisesósa

6.990 kr.

3.495 kr. á mann

Bættu við ljúffengum eftirrétti á **890 kr.**

AFMÆLISPAKKI

Panta þarf afmælisþakka fyrir kl. 16 samdægurs og hann er eingöngu í boði fyrir tvo eða fleiri

Bleikja á vöflu – Grafín bleikja með reyktum rjómaosti

Önd á vöflu – Andaconfit rillet, karamelluseruð epli, maltsósa

Tigrisrækjusalat – Tigrisrækjur, epli, romain salat, parmesan-kex, dillfroða, piparrótarkrem

Íslenskt landslag – Lambatartar, sýrður rauðlaukur, reyktur rjómaostur, dillolía, ediksnjör

Kolagrilluð nautalund – Sellerírótar-purée, reyktir sveppir, karamelluseraður laukur, bernaisesósa

Súkkulaði afmælisþakka í eftirrét (6-8 manna)

Kakan er með súkkulaðimús og hindberjum og hjúpuð súkkulaðiganache

4.990 kr. á mann

Tekið er við pöntunum í síma **551 0011** og með góðum fyrirvara á apotek@apotekrestaurant.is

Samkvæmt skýrslu um arðsemi Landsnets er eignastofn fyrirtækisins sagður ofmetinn, vegna þess að miðað var við gengi krónunnar um mitt ár 2007, þegar fyrirtækið færði reikningshald sitt yfir í Bandaríkjadali.

Arðsemi sögð vera yfir löglegum mörkum

Yfirfærsla eignastofns Landsnets úr krónum í Bandaríkjadali miðaðist við gengi krónunnar um mitt ár 2007. Samkvæmt minnisblaði sem unnið var fyrir Landsvirkjun fyrr á þessu ári orsakar það verulegt ofmat á eignum.

Þórður Gunnarsson
thg@frettabladid.is

Samkvæmt þessu hafa því tekjur Landsnets verið um 11,4 milljörðum króna hærri á árunum 2011-2018 vegna hærri bókfærðs eignastofns, sem leiðir til hærri reiknaðs arðs og hærri afskrifta.

Úr minnisblaði Summu um arðsemi Landsnets

Yfirfærsla á eignastofni Landsnets yfir í Bandaríkjadali úr krónum árið 2011, hefur gert það að verkum að eignagrúnnur tekjumarkna fyrirtækisins mælt í dölum nærri tvöfaldaðist og þar af leiðandi reiknaður arður, en reiknaður arður ákvarðar tekjumörk fyrirtækisins, þar sem áætlaður, veginn fjármagnskostnaður er margfaldaður með eignastofni Landsnets. Skiptigengið sem notað var miðaðist við gengi krónunnar gagnvart dalnum um mitt ár 2007. Þetta leiddi svo til þess að arðsemi eigin fjár Landsnets á árunum 2011 til 2018 var yfir 20 prósent, sem er verulega yfir þeirri hámarksávöxtun sem Orkustofnun leyfir, samkvæmt líkani stofnunarinnar um tekjumörk Landsnets.

Þetta kemur fram í minnisblaði Summu rekstrarfélags um tekjumörk Landsnets sem útbúið var fyrir Landsvirkjun í mars á þessu ári.

Nokkuð hefur verið ritað og rætt að undanförunum um 90 milljarða króna fjárfestingaráætlun Landsnets á næstu tíu árum og hugsanleg áhrif hennar á gjaldskrá fyrirtækisins. Bjarni Bjarnason, forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur, sagði þann 24. september síðastliðinn að áætlun Landsnets myndi orsaka að efnahagsreikningur fyrirtækisins myndi stækka töluvert við fjárfestingarnar á næstu árum og þar af leiðandi hækka flutningskostnað raforku á Íslandi, þar sem gjaldskrá Landsnets tekur mið af eignastofni fyrirtækisins. Þar sem stórnotendur rafmagns á Íslandi væru þegar við sársauka-mörk ætti að draga saman seglin í stórfjárfestingum í flutningskerfi, til að halda aftur af verðhækkunum.

Hörður Arnarson, forstjóri Landsvirkjunar, sagði af sama tilefni að Landsnet gæti ráðist í sínar áætluðu fjárfestingar án hækkana á gjaldskrá, enda væru tekjumörk Landsnets metin of hátt. Landsnet hefur

svarað því til að fjárfestingaráætlun fyrirtækisins snúi að nauðsynlegum úrbótum á flutningskerfi raforku í landinu. Þar að auki sé verðskrá fyrirtækisins undir öðrum komin, eða Orkustofnun.

Í minnisblaði Summu er farið í saumana á því hvers vegna eignastofn Landsnets er of hátt metinn. Það er einkum vegna þess gengis sem notað var við yfirfærslu á efnahagsreikningi Landsnets í Bandaríkjadali í byrjun árs 2011. Þar var miðað við gengi krónunnar gagnvart dalnum þann 31. júlí 2007, sem stóð þá í 61 krónu, en sú dagsetning var fest í breytingu á raforkulögum á árinu 2011.

Íðnaðarnefnd Alþingis rökstuddi notkun á þessari dagsetningu með því að þá hefði Landsnet fært gjaldskrá sína yfir í Bandaríkjadali. Hins vegar rökstuddi Landsnet notkun dagsetningarinnar með því að hún endurspegladi virði eigna fyrirtækisins þegar til þeirra var stofnað. „Það virðist því vera misræmi í því sem annars vegar Landsnet segir í kynningu, að þessi dagsetning endurspegli verðmæti í dölum þegar til eignanna var stofnað og þess sem

íðnaðarnefnd fjallar um, að dagsetningin sé valin út frá gjaldskrárbreytingu Landsnets úr krónum yfir í dali,“ segir í minnisblaði Summu.

Afleiðing þess að velja þessa dagsetningu, sem er á þeim tíma sem krónan var sögulega sterk gagnvart öðrum gjaldmiðlum, er sú að tekjumörk Landsnets og þar með gjaldskrá fyrirtækisins verður hærri en ella. Í minnisblaðinu segir að eðlilegra hefði verið að miða við meðalgengi krónunnar gagnvart dalnum yfir lengi tíma, til að mynda frá byrjun árs 2000 og fram að júlilokum 2007. Meðalgengi krónu gagnvart dalnum á því tímabili var ríflega 77 krónur.

„Samkvæmt þessu hafa því tekjur LN verið um 11,4 milljörðum króna hærri á árunum 2011-2018 vegna hærri bókfærðs eignastofns, sem leiðir til hærri reiknaðs arðs og hærri afskrifta [...] Eignastofninn hefur veruleg áhrif á þann arð sem taka má út úr fyrirtækinu á hverju ári. Hár eignastofn í USD byggður á lágu gengi þann 31.7.2007 er augljóslega til þess fallinn að auka afskriftir og þann arð sem félagið hefur leyfi til að taka frá árinu 2011 samkvæmt tekjumörkum,“ segir í umfjöllun Summu.

Ásamt eignastofni er veginn fjármagnskostnaður Landsnets mikilvægur áhrifaþáttur tekjumarkna Landsnets. Sérstök nefnd á vegum Orkustofnunar áætla þennan vegna fjármagnskostnað, en bent hefur verið á að notkun tíu ára hlaupandi meðaltals af skuldatriyggingaálagi Íslands við útreikning fjármagnskostnaðar Landsnets, gefi skakka mynd af raunverulegum vaxtakostnaði Landsnets, enda var skuldatriyggingarálag Íslands í hæstu hæðum í mörg ár eftir hrun fjármálamarkaða 2008.

„Í stað þess að nota áætlaða vexti og vaxtaálag, byggt á vegnum meðaltölum aftur í tímann, við uppgjör tekjumarkna, mætti nota raunverulegan vaxtakostnað Landsnets. Hinir raunverulegu greiddu vextir eru best mælikvarðinn á vaxtakostnað Landsnets,“ segir í greiningu Summu.

Mercedes-Benz GLC. Rafmagnaður glæsileiki.

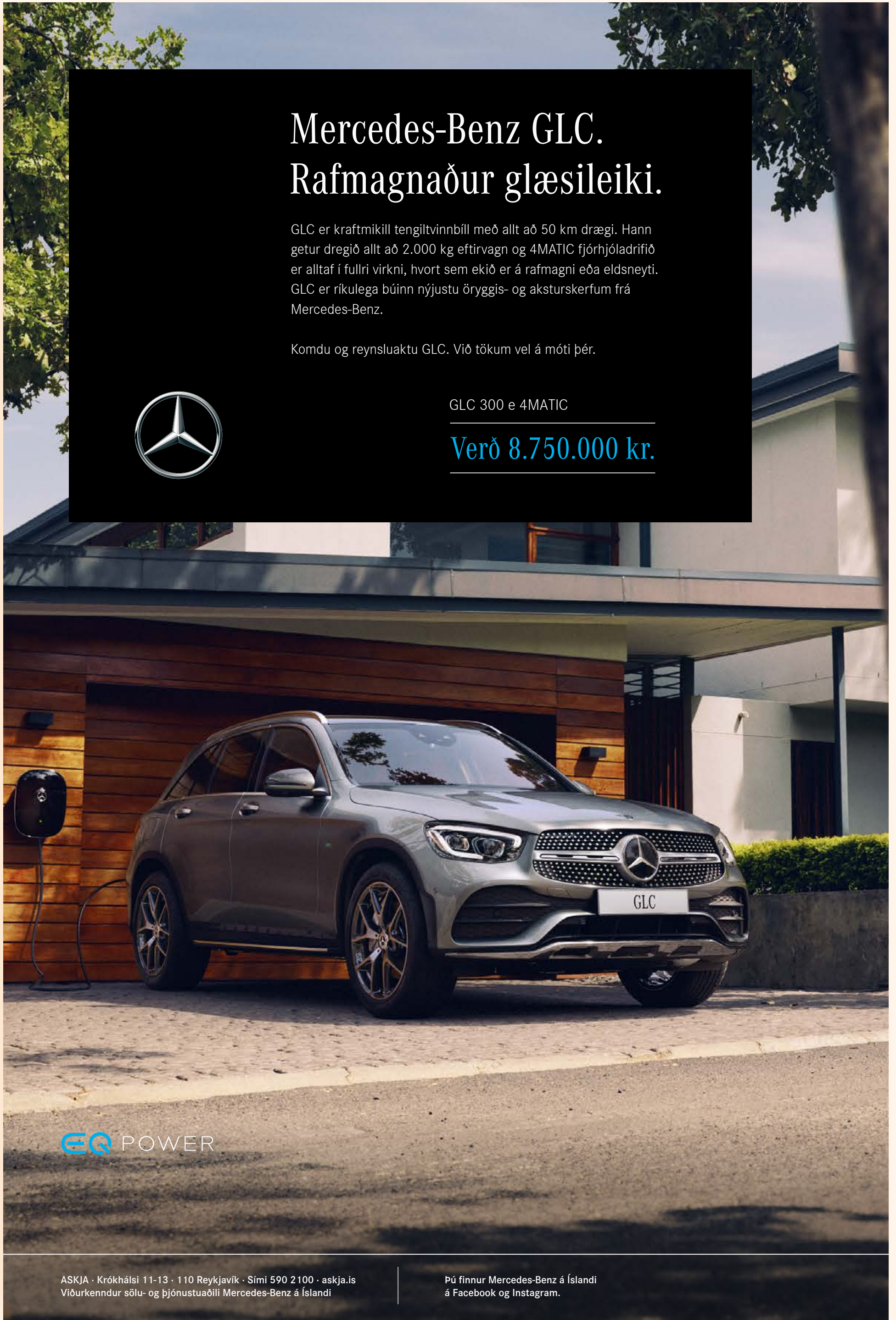
GLC er kraftmikill tengiltvinnbíll með allt að 50 km drægi. Hann getur dregið allt að 2.000 kg eftirvagn og 4MATIC fjórhjóladrifið er alltaf í fullri virkni, hvort sem ekið er á rafmagni eða eldsneyti. GLC er ríkulega búinn nýjustu öryggis- og aksturskerfum frá Mercedes-Benz.

Komdu og reynsluaktu GLC. Við tökum vel á móti þér.

GLC 300 e 4MATIC

Verð 8.750.000 kr.

EQ POWER

Coripharma sækir milljarða fyrir metnaðarfull áform í lyfjapróun

Lyfjafyrirtækið Coripharma vinnur að 2,5 milljarða króna fjármögnun til að renna stöðum undir lyfjapróun. Rúmlega 12 milljarða króna tekjur á árinu 2025 samkvæmt viðskiptaáætlun og 260 störf. Byggja upp þekkingarfyrirtæki á grunni þess sem uppgangur lyfjageirans á Íslandi hafði í för með sér. Íslendingar verði atkvæðamiklir í alþjóðlegum lyfjaiðnaði og flestir vilja heim fyrir rest.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Lyfjafyrirtækið Coripharma vinnur að því að ganga frá umfangsmikilli fjármögnun sem ætlað er að renna stöðum undir þróun á samheitalyfjum. Efætlanir Coripharmaga ganga eftir – en starfsemin byggist á þeirri gríðarmiklu þekkingu á lyfjapróun sem uppgangur Actavis hafði í för með sér – mun það velta um 75 milljónum evra, jafnvirði 12,3 milljarða króna, árið 2025 og skapa 260 störf í þekkingargeiranum.

Jónína Guðmundsdóttir, sem tók við sem forstjóri Coripharmaga í apríl, hefur farið vandlega yfir framtíðarplön lyfjafyrirtækisins, enda krefst lyfjapróun mikillar fyrirhyggju. Hún segir mikinn áhuga á því að reisa við burðugt þekkingarfyrirtæki á Íslandi.

„Við sjáum fram á að vera komin með stöðugan rekstur í lok árs 2023 en þangað til stefnum við á að fjárfesta talsvert í lyfjapróun,“ segir Jónína í samtali við Markaðinn.

Coripharma sótti 2 milljarða króna í nýtt hlutafé í febrúar og hefur nú hafið annað fjármögnunarferli sem er í umsjón Kviku eins og hið fyrra. Umfang fjármögnunarinnar, sem félagið stefnir á að klára snemma á næsta ári, nemur 2,5 milljörðum króna.

Viðræður hafa átt sér stað við núverandi hluthafa, innlenda fjárfesta og einnig innlenda fagfjárfestastjóði sem lífeyrissjóðir koma að. Aðspurð segir Jónína ólíklegt að erlendir fjárfestar taki þátt í þessari fjármögnunarumferð.

„Við teljum okkur enn eiga inni hjá íslenskum fjárfestum og það má segja að Coripharma haki í mörg box sem eru í umræðunni í dag. Þetta er félag í þróunar- og tæknigeiranum sem stefnir að því að tvöfalda starfsmannafjöldann á næstu fimm árum. Við erum að byggja upp þekkingu og endurvekja lyfjaframleiðslu í landinu. Það er erfitt að finna góð fjárfestingatækifæri þegar vaxtastig er svona lágt og fá félög í Kauphöllinni eru á miklu vaxtarskeiði. Raunar held ég að Coripharma gæti vel átt heima í Kauphöllinni eftir árið 2025,“ segir Jónína.

Stærstu hluthafar Coripharmaga eru framtakssjóðurinn TFIÍ, sem er í stýringu Íslenskra verðbréfa, félagið BKP Invest, sem er í jafnri eigu Bjarna og Kenneths Peterson, stofnanda Norðúrals, tryggingafélagið VÍS og Eignarhaldsfélagið Hof, í eigu bræðranna Sigurðar Gísla og Jóns Pálmasona.

Á meðal fjárfesta sem bættust í hluthafahópinn á síðasta ári voru fjárfestingarfélagin Stálskip, Brimgarðar, sem eru í eigu systkinanna Eggerts Árna, Guðnýjar Eddu, Gunnars Þórs og Halldórs Páls Gíslabarna, og Eldhrímnir, en það er í eigu hjónanna Ingimundar Sveinssonar arkitekts og fjölskyldu. Þá er Pretium, félag í eigu Guðbjargar Eddu Eggertsdóttur, fyrrverandi forstjóra Actavis á Íslandi, einnig á meðal stærstu hluthafa.

Skýndilegt tækifæri

Coripharma hóf undirbúning verktökuframleiðslu á lyfjum alþjóðleg lyfjafyrirtæki með kaupum á verksmiðju Actavis í Hafnarfirði á miðju ári 2018.

Við kaup þess á lyfjapróun Actavis

Jónína Guðmundsdóttir starfaði fyrst hjá félagi sem var tekið yfir af Delta, sem varð síðar að Actavis. Þar starfaði hún á markaðssviðinu fram til ársins 2003 þegar hún fór til Medis, dótturfélags Actavis, og leiddi þar meðal annars viðskiptaþróun. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Það er mikil ástríða fyrir því að byggja upp þekkingarfyrirtæki í lyfjaiðnaði á Íslandi. Og ég er í sambandi við fólk sem er starfandi hjá lyfjafyrirtækjum úti um allan heim og það langar alla heim fyrir rest. Fólk minnir á sig.

Í maí á síðasta ári, eignaðist Coripharma allar þróunar- og framleiðslueiningar Actavis á Íslandi og starfa þar nú tæplega 100 starfsmenn, en nær allir eru fyrrverandi starfsmenn Actavis. Lyfjapróun Actavis átti að fylgja með risasölu á Medis, dótturfélagi Actavis sem heldur utan um sölu á hugviti samstæðunnar, til alþjóðlegs lyfjafyrirtækis, en þegar hætt var við söluferlið var ákveðið að ganga til viðræðna um sölu á þróunardeildinni til Coripharmaga.

„Upphaflega var gert ráð fyrir að Coripharma myndi einbeita sér að verktökuframleiðslu og byggja svo upp þróun til lengri tíma lítið. En þegar skyndilega myndaðist tækifæri á að kaupa lyfjapróun Actavis þá var stokkið til. Þetta var mikið gæfuspor því nú erum við með tvíþætt viðskiptalíkan þar sem hvort vegur annað upp.“

Eins og hugtakið gefur til kynna snýst verktökuframleiðsla um framleiðslu fyrir önnur lyfjafyrirtæki, sem eiga hugvitið á bak við lyfin. Framlegðin er ekki mjög há en með kaupum á lyfjapróun Actavis kemst rekstur Coripharmaga hins vegar upp á næsta stig.

„Afurð lyfjapróunar eru skrán-

Stórt hlutfall starfsmanna í lyfjaframleiðslu sinnir gæðaeftirliti.

ingarskjöl (e. dossier), sem eru í raun hillumetrar af pappírnum með uppskriftum og öllum þeim prófunum sem staðfesta að samheitalyfíð virki nákvæmlega eins og frumlyfíð. Þarna erum við að tala um frumlyf með einkaleyfi sem rennur út á næstu árum og samheitalyfíð getur þá komið inn á markaðinn,“ útskýrir Jónína.

„Við sjáum um þróun lyfsins, skráningu og framleiðslu en gerum samninga við erlend lyfjafyrirtæki um að þau fái að dreifa lyfinu undir sínum eigin vörumerkjum. Sem sagt, við segjum við kunnann að hann geti farið inn á markaðinn með okkar hugvit en á móti fáum við hlutdeild í sölnunni.“

Markaður í miklum vexti

Yfirleitt tekur þróunarferlið, það

er frá því að þróunin er hafin og þangað til markaðsleyfið fæst, hátt í fjögur ár. Lyfjapróun Actavis var hins vegar komin langt á veg með þróun nokkurra lyfja þegar hún var keypt yfir til Coripharmaga.

„Við munum fá markaðsleyfi fyrir fyrsta samheitalyfíð, sem er flogaveikilyf, áður en einkaleyfið rennur út í júní 2021 og höfum nú þegar skrifað undir samninga við viðskiptavinina í Suður-Evrópu þar sem frumlyfíð hefur verið hvað mest notað. Við klárum síðan þriðja „dossierinn“ á þessu ári og fjóra á næsta ári. Þetta er allt að fara á fleygiferð.“

Næstu ár munu því annars vegar helgast af því að afla verktökusamninga við önnur lyfjafyrirtæki til að nýta framleiðslugetu verksmiðju félagsins í Hafnarfirði sem best og

hins vegar að klára þróun og gera samninga um markaðssetningu á samheitalyfjum félagsins. Áform Coripharmaga gera ráð fyrir að fyrirtækið þrói fimm til sex lyf á ári.

„Við erum búin að velja lyf til að setja á markað á árunum 2021 til 2025 og nú erum við að horfa á árin 2026 til 2030. Við veljum verkefni sem henta okkar verksmiðju og vélakosti,“ segir Jónína. Hún bendir á að markaðurinn sé í miklum vexti.

„Ef við horfum á allan lyfjamaarkaðinn á alþjóðavísu þá er gert ráð fyrir að hann vaxi að meðaltali um 2,6 prósent fram til ársins 2029. Samheitalyfvin vaxa hraðar, um 3,8 prósent, og taka þannig til sín markaðshlutdeild á kostnað frumlyfja. Ef við köfum enn dýpra og skoðum þann markað sem Coripharma er að einblína á, það er

Framleiðslugeta verksmiðjunnar er 1,2 milljarðar tafna á ári.

Nær allir Íslendingar sem unnu hjá Actavis erlendis starfa nú sem stjórnendur hjá lyfjafyrirtækjum úti um allan heim. Við höfum getið af okkur gríðarlega marga sérfræðinga og stjórnendur á þessu sviði.

Samheitalyf í töflu- eða hylkjaformi fyrir Evrópumarkað, þá er gert ráð fyrir að sá markaður vaxi um 5 prósent næstu tíu árin. Frumlyfin, sem eru vernduð með einkaleyfum sem renna út á árunum 2026 til 2030, eru því mjög verðmæt," segir Jónína.

Hvernig sjáði þið fyrir ykkur að tekjurnar þróist?

„Þrátt fyrir ungan aldur er Coripharma mjög eignaríkt félag. Við erum með fasteignir sem spanna 17.500 fermetra og eru metnar á 5 til 5,5 milljarða króna, bruna-bótamatíð er 7,8 milljarða króna. Þessum eignum fylgir talsverður fastur kostnaður og við miðum að því að ná verktökusamningum til þess að éta upp kostnaðinn. Það verður ekki fyrr en á árunum 2023 eða 2024, þegar við verðum komin með nokkur af okkar eigin þróuðu lyfjum á markaðinn, að við byrjum að sjá jákvæða rekstrarafkomu. Við sjáum fram á að tekjurnar verði í kringum 75 milljónir evra á árinu 2025 og EBITDA-markmiðið þá er 22 prósent. Á árinu 2030 sjáum við fram á að vera komin með yfir 100 milljóna evra veltu.“

Gæðamál vega þyngst

Hvernig er samkeppnishæfni verksmiðjunnar?

„Ákvörðun Teva um að loka verksmiðjunni snerist um að einfalda starfsemina, enda var fyrirtækið með 90 verksmiðjur eftir yfirtökuna á Actavis. Þau ákváðu að fækka verksmiðjum og loka minni einingum. En þessi tiltekna verksmiðja hafði alltaf verið mikilvæg og hún var oft notuð sem skotpallur fyrir ný samheitalyf á markað. Þau voru framleidd í verksmiðjunni til að byrja með og þegar framleiðslan komst í jafnvægi var hún færð til stærri verksmiðja erlendis.

Í íslensku verksmiðjunni hefur byggst upp gríðarleg þekking, sérstaklega á flóknum verkefnum, og þróunarteymið sem kom til okkar var lykilteymi innan Actavis á sínum tíma. Þetta skiptir viðskiptavinum okkar miklu máli. Það hefur ekkert upp á sig að vera með ódýrasta birginn ef þú ert ekki með hágæðalyf á markaði á réttum tíma.“

Gæðamálin eru sem sagt lykilaatriði?

„Já, ekki spurning. Gæðamál eru aðgangsmiði að bransanum og

þurfa að vera upp á tíu. Ef þú hugsar um 50 starfsmenn í framleiðslu þá þarf 30 manns í gæðamálin. Hver einasta lota sem fer í gegnum framleiðsluna er rýnd og svo rýnd aftur, af þeim sem hafa eftirlit með gæðum framleiðslunnar. Og það þarf að skoða allt í kringum framleiðsluna áður en vara fer á markað. Þessi verksmiðja hefur flogið í gegnum allar gæðaúttektir, hvort sem þær eru af hálfu viðskiptavina eða heilbrigðisyfirvalda frá öllum heimshlutum.“

Þurfið þið að stækka við ykkur í fyllingu tímans?

„Lyfin sem við höfum valið til að þróa og setja á markað fram til ársins 2025 voru valin þannig að þau passu við vélarnar og afkastagetuna í Hafnarfirðinum. Auk þess erum við ekki að þróa samheitalyf sem munu seljast í mesta magninu. Verksmiðja okkar getur ekki keppt í verðum við stóra framleiðendur á láglauasvæðum sem keyra stórar lotur daginn út og daginn inn. Við einblinum á flóknari lyf sem henta okkar verksmiðju og sigla oft undir radarnum hjá stærri framleiðendum.“

Hefur COVID sett strik í reikninginn?

„Já, það er ekki hjá því komist. Við erum nýtt nafn í bransanum og þrátt fyrir háan starfsaldur og viðtækt tengslanet starfsmanna þurfum við að fljúga út um allan heim og mæta á þessar stóru ráðstefnur til þess að koma okkur almennilega á framfæri. Þetta hefur allt legið niðri. Við vorum með brattari vaxtaráætlanir fyrir COVID en höfum aðlagð þær breyttum aðstæðum.“

Nítján ár í lyfjageiranum

Ræðum aðeins um starfsferil þinn.

„Ég er í grunninn lyfjafræðingur, en hef í raun starfað á viðskiptahlíðinni eftir að ég útskrifaðist rétt fyrir aldamót. Þá var að hefjast mikil uppbygging í þessari atvinnugrein. Ég starfaði fyrst hjá félagi sem var tekið yfir af Delta sem varð síðar að Actavis. Þar starfaði ég á markaðssviðinu fram til ársins 2003 þegar ég fór til Medis, dótturfélags Actavis, og leiddi þar meðal annars viðskiptaþróun,“ segir Jónína.

Starfsemi Medis fólst í því að selja hugviti Actavis til annarra lyfjafyrirtækja, sem nýttu það til þess að setja vörur á markað undir eigin nafni. Á tíu ára tímabili, frá árinu 2000 til ársins 2010, tífaldadist velta Medis úr 20 milljónum evra upp í yfir 200 milljónir evra.

Lyfjarísinn Teva Pharmaceuticals keypti Actavis árið 2016 og ákvað í kjölfarið að hefja söluferli á Medis. „Það ferli gekk mjög vel og við fengum bindandi tilboð í félagið, en það var ýmislegt sem breyttist í millitíðinni. Teva skipti um framkvæmdastjórn og endurfjármagnaði sig algjörlega, sem varð til þess að lausafjárþörfin minnkaði. Að lokum var ákveðið að hætta við söluferlið og innlima Medis í Teva og upp úr því ákvað ég að láta af störfum sumarið 2019.“

Allir vilja heim fyrir rest

Uppbygging lyfjaiðnaðarins gat

af sér mikla þekkingu hérlendis. Þegar mest lét störfuðu um 850 manns hjá Actavis-samstæðunni á Íslandi, þar af um 70 hjá Medis og um 300 í verksmiðjunni. Höfuðstöðvar Actavis voru hins vegar fluttar til Sviss vorið 2011 og fylgdu margir íslenskir stjórnendur fyrirtækinu út.

„Margir hafa aldrei snúið aftur heldur farið að vinna hjá öðrum lyfjafyrirtækjum. Nær allir Íslendingar sem unnu hjá Actavis erlendis hafa nú hætt störfum hjá fyrirtækinu og starfa nú sem stjórnendur hjá lyfjafyrirtækjum úti um allan heim. Við höfum getið af okkur gríðarlega marga sérfræðinga og stjórnendur á þessu sviði.“

Sem dæmi um það hversu atkvæðamiklir Íslendingar hafa verið í alþjóðlegum lyfjaiðnaði, nefnir Jónína ráðstefnu árið 2015. Um er að ræða risastóra, árlega ráðstefnu sem laðar til sín tugi þúsunda gesta á hverju ári. Þar eru veitt verðlaun í ýmsum flokkum.

„Skömmu fyrir viðburðinn var greint frá sex tilnefningum í flokknum „Leiðtogi ársins“ en þar af voru þrír Íslendingar, eða Róbert Wessman, forstjóri Alvogen, Sigurður Óli Ólafsson, forstjóri Teva, og Valur Ragnarsson, forstjóri Medis. Þrjár af sex tilnefningunum Íslendingar. Það segir sína sögu.“

Þá er ekki ólíklegt að einhverjir stjórnendur muni snúa aftur heim eftir því sem umsvif Coripharma aukast. Að sögn Jónínu er mikill áhugi fyrir því að reisa viðburðugt þekkingarfyrirtæki á Íslandi.

„Þegar verksmiðjan var sett aftur í gang voru tvö ár frá því að starfsemin var lögð niður. Fyrrverandi starfsmenn og stjórnendur höfðu leitað á önnur mið. En þegar fjárfestar greindu þeim frá áformunum voru flestir tilbúnir að kasta öllu frá sér og stökkva út í óvissuna. Það er mikil ástríða fyrir því að byggja upp þekkingarfyrirtæki í lyfjaiðnaði á Íslandi. Og ég er í sambandi við fólk sem er starfandi hjá lyfjafyrirtækjum úti um allan heim og það langar alla heim fyrir rest. Fólk minnir á sig.“

Planið vandlega yfirfarið

Hvernig hafa fyrstu mánuðirnir í starfi forstjóra Coripharma verið?

„Við byrjuðum á því að fara vandlega yfir stefnuna og fórum síðan nákvæmlega yfir áætlanir okkar til næstu tíu ára. Þegar við vorum búnir að teikna upp hvernig framleiðslan yrði, bæði hvað varðar verktöku og lyfjaþróun, þá keyrðum við þær áætlanir í gegnum framleiðsluferfið til þess að sjá hvort það væru einhverjir flöskuhálsar í framleiðslunni. Þekktu heilmikil vinna og í kjölfarið fórum við í ýtarlega greiningu á kostnaðarverði seldra vara. Allt var reiknað upp á nýtt til að leggja mat á samkeppnisfærni.“

Nú líður okkur mjög vel með planið. Við erum ekki að yfirsela framleiðslugetu verksmiðjunnar og vitum nákvæmlega hvað við getum framleitt og hvað það mun kosta. Við vitum einnig að verksmiðjan verður samkeppnisfær í verðum fyrir þau verkefni sem við höfum valið okkur.“

GASTROPUB

SÚPER TAKE AWAY

HÁDEGISTILBOÐ

11.30-15.00

Dós af Coke, Coke Zero, Sprite eða Topp fylgir með hverjum rétti!

ÞESSIR RÉTTIR AÐEINS

1.500 kr.

SÆTA SVÍNS BORGARINN hinn eini sanni, 175 g úr sérvaldri rumpsteik og „short ribs“, bjór-brioche brauð, rauðlaukssulta, Búri, trufflu-mayo, vöfflufranskar

BBQ VEGAN BORGARI, buff úr linsubaunum og sólblómafræjum, tómatur, BBQ strandsveppir, „mozzarella“ og spicy „majj“

ANDARSALAT, confit eldað andalæri, grasker, chili, spírur, kóríander, furuhnetur

LAMBASAMLOKA, hægelduð lambaöxl, romaine salat, vöfflufranskar, bernaïse

VEGAN BBQ JACKFRUIT BURRITO, avókadó, kryddhrísgrjón, pico de gallo, ferskt salat

GRILLAÐUR LAX, perlubygg, svart hvítlauks-sesam froða, paprikusósa

LANGA, kartöflumús, kapersblóm, hollandaise-sósa

SVÍN VIRKAR

FLEIRI FRÁBÆRIR RÉTTIR

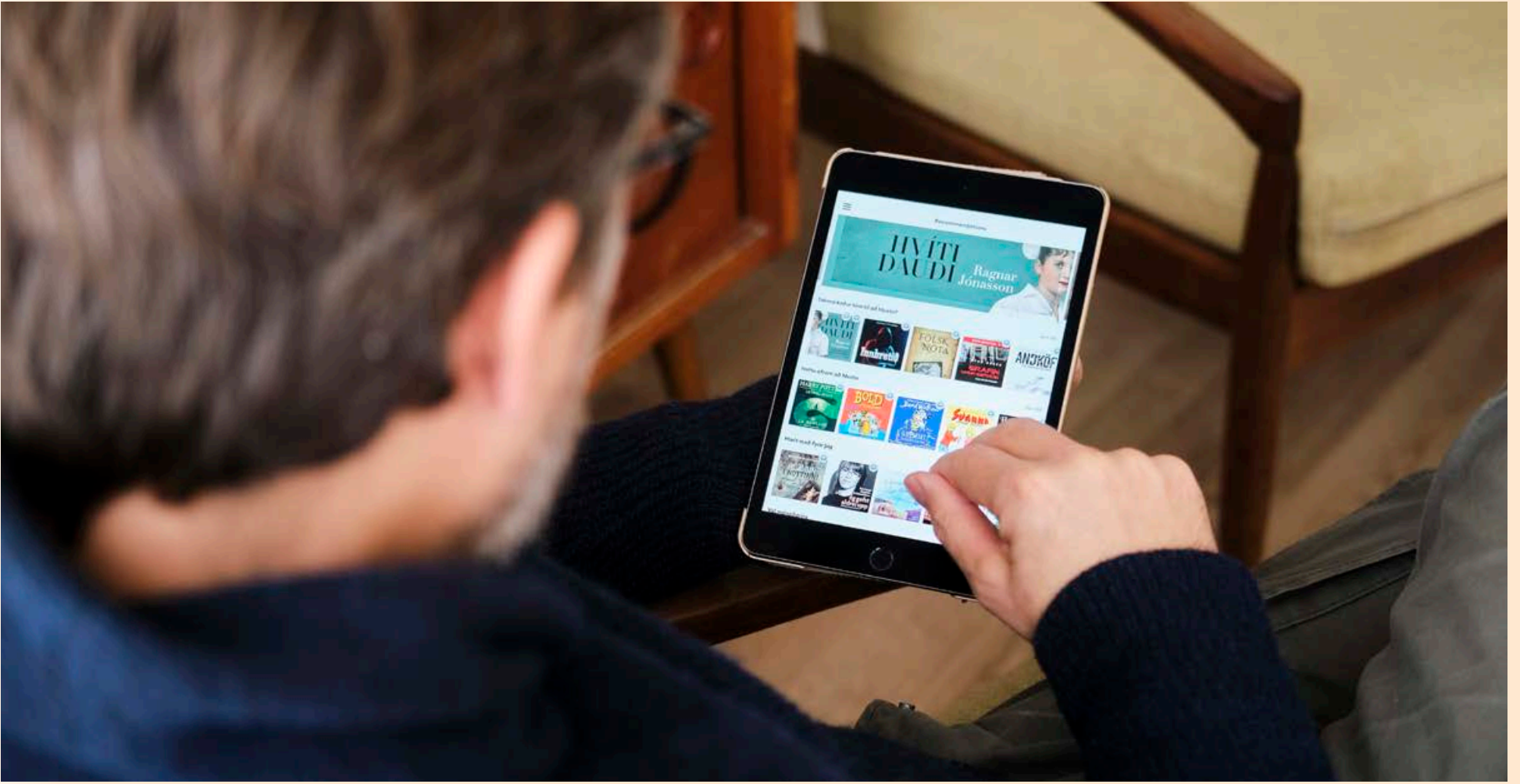
SÚPA DAGSINS með nýbökuðu brauði 690 kr.

LAMBASKANKI, hægeldaður í 12 klst. chorizo og beikon ragú, smjörbaunir, grænar ertur 2.000 kr.

NAUTALUND 200g, sveppir í plómusósu, smælki, gulrætur, nautadjús 2.500 kr.

EKKI KLIKKA Á ÞESSU!

Pantaðu í síma 555 2900 | Náðar á saetasvinid.is

Storytel ber höfuð og herðar yfir aðra framleiðendur hljóðbóka hér á landi en fyrirtækið framleiddi yfir 300 titla á árinu 2019. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Hljóðbækur eru í hringiðu breytinga

Þrjú mál, sem geta mótað samkeppnisumhverfið á hljóðbókamarkaði, eru til meðferðar. Sérfræðingur í samkeppnisrétti segir allar líkur á því að samruna Storytel og Forlagsins verði sett skilyrði. Einkafyrirtæki í samkeppni við umfangsmikla ríkisútgáfu.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Um þessar mundir eru þrjú mál til meðferðar þar sem starfsemi og starfs-hættir hljóðbókaútgefenda og bóksala eru lagðir á vogarskálar samkeppnisreglna og höfundaréttar. Málin eru ólík að eðli en eiga það þó sameiginlegt að hljóðbækur, og framleiðsla þeirra, eru í brennidepli. Miklir hagsmunir eru undir þar sem hljóðbókaútgáfa er orðin mikilvæg atvinnugrein um leið og hún breytir öðrum og eldri.

Eggert Bjarni Ólafsson, lögmaður og sérfræðingur í samkeppnisrétti, fer yfir þessi þrjú mál. Það fyrsta er yfirtaka stremisveitunnar Storytel á Forlaginu, en um er að ræða yfirtöku stærsta framleiðanda hljóðbóka hér á landi á stærsta útgefanda prentaðra bóka. Bæði rithöfundar og forleggjarar hafa lýst yfir áhyggjum sínum af samrunanum.

Tilkynnt var um yfirtökuna til Samkeppniseftirlitsins 20. júlí síðastliðinn og er málið í svokallaðri „fasa II skoðun“ hjá Samkeppniseftirlitinu að sögn Eggerts, sem þýðir að stofnunin telur að yfirtakan geti skapað samkeppnisleg vandamál.

Við meðferð málsins þarf Samkeppniseftirlitið að svara því hvort með samrunanum verði til fyrirtæki með markaðsráðandi stöðu á tilteknum skilgreindum markaði, einum eða fleirum, með tilheyrandi hættu á verðhækkunum. Og í öðru lagi þarf það skoða hvort samruninn skapi hættu á útilokun frá markaði. Með öðrum orðum þarf að skoða hvort erfiðara verði fyrir keppnauta og viðskiptavinum Forlagsins og Storytel að athafna sig á markaðnum eftir samrunann, sem að lokum gæti einnig leitt til minni verðsamkeppni og herra verðs en ella.

„Að líkindum mun Samkeppniseftirlitið heimila samrunann, en

þó með skilyrðum, sem ætlað er að koma í veg fyrir að samruninn raski samkeppni með umtalsverðum hætti, eins og það er orðað í lögnum,“ segir Eggert og bætir við að önnur samkeppnismál þar sem bókaútgáfa hefur verið til meðferðar bendi til að þetta verði niðurstaðan. Þar með talið Uglumálið sem er enn til meðferðar hjá Samkeppniseftirlitinu.

Uglumálið gefur vísbendingar

Í maí síðastliðnum tók Penninn nýjar og nýlegar bækur Uglu útgáfu úr sölu í verslunum sínum ef þær voru jafnframt til sölu sem hljóðbækur. Uglu kærði sölusynjunina til Samkeppniseftirlitsins, sem taldi að synjun fæli í sér misnotkun á markaðsráðandi stöðu og því væri ástæða til að beita bráðabirgðaákvörðun í málinu. Það er fremur sjaldgæft að sögn Eggerts.

Pennanum var lagt fyrir að taka bækur Uglu aftur í sölu. Þótt endanleg ákvörðun í málinu liggja ekki fyrir má finna vísbendingar um hvernig stofnunin mun afgreiða samruna Storytel og Forlagsins.

„Samkeppnisyfirlit eru gjarnan íhaldssöm í markaðsskilgreiningu. Ef tiltekinn markaður hefur verið skilgreindur með ákveðnum hætti í samrunamáli eða samkeppnisbrotamáli, þarf yfirleitt mikið að breytast til að önnur markaðsskilgreining verði lögð til grundvallar í síðara máli sem varðar sömu atvinnugrein. Markaðsskilgreining Samkeppniseftirlitsins í Uglumálinu er í samræmi við þetta,“ segir Eggert.

Þannig skilgreindi samkeppniseftirlitið starfsemi Pennans sem smásölu bóka í bókaverslunum, eins og það hafði gert í eldri málum þar sem bókaútgáfa var til umfjöllunar. Á þessum markaði, smásölu bóka í bókaverslunum, væri Penninn í markaðsráðandi stöðu.

„Samkeppniseftirlitið virðist ekki hafa túlkað tilraun Pennans til að útiloka Uglu frá hinum hefðbundna bókasölumarkaði sem vísbendingu um að hljóðbókasala með streymi

Að líkindum mun Samkeppniseftirlitið heimila samrunann, en þó með skilyrðum sem ætlað er að koma í veg fyrir að samruninn raski samkeppni með umtalsverðum hætti.

Eggert B. Ólafsson lögmaður

og hefðbundin bóksala tilheyrðu einum og sama markaðnum, smásölu bóka. Samkeppniseftirlitið tók þó fram að útgáfa hljóðbóka væri þýðingarmikill, tengdur markaður. Sú yfirlýsing opnar fyrir afskipti Samkeppniseftirlitsins af yfirtöku Storytel á Forlaginu,“ segir Eggert.

Ýmis skilyrði koma til greina

Samkeppniseftirlitið mun því ekki skilgreina samruna Storytel og Forlagsins sem láréttan samruna með tilheyrandi samþjöppun á markaði heldur mun það huga vandlega að löðréttum áhrifum samrunans, svo sem markaðsaðgangi.

„Hljóðbók verður ekki framleidd nema til sé efni fyrir upplestur. Þótt ekkert sé því til fyrirstöðu að efni sé frumútgæfið á hljóðbók, þá er það ekki gert í raun að neinu marki. Nær allar hljóðbækur eru gerðar eftir bókum sem gefnar hafa verið út á prenti og allflestar þeirra eru háðar höfundarétti. Prentaðar og höfundaréttarvarðar bækur eru því nauðsynlegt hráefni fyrir hljóðbókagerð, ef svo má að orði komast,“ útskýrir Eggert.

Storytel gæti þannig þrengt aðgang annarra hljóðbókaframleiðenda að titlum Forlagsins og þar með stórum hluta „hráefnismarkaðarins“. Að sama skapi gæti Forlagið neitað höfundum um útgáfu nema

þeir samþykktu jafnframt hljóðbókaútgáfu á verki sínu. Auk þess gæti Storytel látið bækur útgefnar af Forlaginu ganga fyrir í hljóðbókaframleiðslu og þannig skaðað samkeppnisstöðu rithöfunda.

„Það eru því allar líkur á að Samkeppniseftirlitið muni setja yfirtöku Storytel á Forlaginu ýmis skilyrði, sem verði ætlað að tryggja að fyrirtækin mismuni ekki keppinautum sínum og viðskiptavinum, þar með talið rithöfundum, og skapi ekki ójafnar samkeppnisaðstæður. Þá mun Samkeppniseftirlitið að öllum líkindum setja yfirtökunni skilyrði um hverjir megi sitja í stjórnun fyrirtækjanna og framkvæmdastjórnun, í þeim tilgangi að tryggja óháði stjórnenda fyrirtækjanna á meðan þau eru rekin sitt í hvoru lagi eins og gefið hefur verið út að þau muni gera,“ segir Eggert.

Óánægja með ríkisumsvif

Þriðja hljóðbókamálið varðar starfsemi Hljóðbókafns Íslands. Ef hljóðbókaútgáfa er sett í flokk með útgáfu prentaðra bóka þá var Hljóðbókafnið stærsti útgefandi bóka hér landi um margra ára skeið. Það var ekki fyrr en á síðasta ári, þegar Storytel kom inn á markaðinn með 300 útgefna titla, að útgáfutölur Hljóðbókafnsins voru jafnaðar.

Eggert segir að lengi hafi ríkt óánægja meðal margra rithöfunda og bókaútgefenda með starfsemi Hljóðbókafnsins, sem þeir telja vera óeðlilega umsvifamikla og benda á hin Norðurlöndin í því sambandi til samanburðar.

Hljóðbók sfl., eitt færra fyrirtækja í þeirri grein sem lifði af samkeppnina við Hljóðbókafnið, hefur stefnt ríkinu til skaðabóta vegna starfsemi safnsins.

Það sem Hljóðbók og aðrir hafa gagnrýnt sérstaklega í starfsemi Hljóðbókafnsins er að því skuli heimilt að gefa út nýútkomna bók á hljóðbók án nokkurra tímamarka og án tillits til þess hvort verkið sé þegar í almenri sölu sem hljóðbók. Þannig getur ný skáldsaga verið komin út á hljóðbók hjá Hljóðbóka-

Þrjú mál sem móta samkeppnisumhverfið á hljóðbókamarkaði

1. Yfirtaka Storytel á Forlaginu, stærsta útgefanda prentaðra bóka hér á landi.
2. Meint brot Pennans á samkeppnislögum með því að neita að selja bækur frá Uglu bókaforlagi.
3. Skaðabótamál Hljóðbókafns Íslands vegna meints brots á höfundalögum.

safninu tveimur vikum eftir útgáfu viðkomandi bókar á prenti og eins þótt fyrirtæki eins og Hljóðbók sfl. hafi gefið sama verk út til dreifingar á markaði. Um 90 prósent útgefna bóka Hljóðbókar eru fánlegar hjá Hljóðbókafninu.

Þá hefur einnig verið gagnrýnt að efni sem safnið framleiðir rati í stórum stíl til einstaklinga sem ekki uppfylla aðgangsskilyrði að safninu. Sú hætta kalli á að Hljóðbókafninu séu settar skýrar reglur til að starfa eftir.

En er ekki sjálfsgagt að starfrækt sé hljóðbókafni í þágu blindra, sjónskertra og lestrarhamlaðra?

„Auðvitað er það sjálfsgagt. Það er ekki verið að finna að þjónustunni sem slíkri, segir Eggert og ítrekar að starfsemi Hljóðbókafnsins byggji á undanþáguheimild í höfundalögum sem beri að túlka þröngt.

„Skilyrði fyrir starfsemi á grundvelli undanþágunnar er að hún skerði ekki með ósanngjörnum hætti lögmæta hagnýtingu réttshafa á höfundaréttarvörðu efni. Það verður að gæta meðalhófs í starfsemi á grundvelli undanþágunnar,“ segir Eggert. Þessa skilyrðis hefur verið gætt í öðrum löndum eins og til dæmis Noregi og Bretlandi. Þar mátti til skamms tíma ekki gefa út hljóðbók á grundvelli undanþágunnar, ef verk var þegar til á markaði í hljóðbókarformi.

UPPVOTTAVÉLAR

20% AFSLÁTTUR AF ÖLLUM UPPVOTTAVÉLUM

LÍFIÐ ER OF STUTT FYRIR UPPVASK

TRYGGÐU ÞÉR NÝJA UPPVOTTAVÉL Á 20% AFSLÆTTI DAGANA 16. – 24. OKTÓBER
ÞÚ FINNUR ALLT ÚRVALIÐ OKKAR Á RAFLAND.IS - BJÓÐUM UPP Á HEIMSENDINGU UM ALLT LAND

 BOSCH

SAMSUNG

SIEMENS

 ASKO

GILDIR 16. - 24. OKTÓBER.

BETRA BORGAR SIG

Opið virka daga 10 – 18 · Laugardaga 11 – 16

RAFLAND

Síðumúla 2-4 | 520 7900 | rafland.is

Stórhuga í útflutningi á Olafsson gini

Bandarískir fjárfestar frá Kísildalnum og Sigurjón Sighvatsson í hluthafahópnum. Breti þróaði bragðið með forsprökkum Olafsson. Ginið vann til tvennra verðlauna fyrir bragðið í sumar. Ísland er lykillinn í markaðssetningunni. Hugmyndin kviknaði í veiðiferð.

Helgi Vífill
Júliússon
helgivifill@frettabladid.is

Markmið þeirra sem standa að gininu Olafsson er þríþætt: Ná fótfestu á íslenska markaðnum, hefja útflutning til fjögurra til átta landa, og loks selja í miklum mæli á erlendum mörkuðum. Þetta segir Arnar Jón Agnarsson, framkvæmdastjóri Eyland Spirits.

Hluthafar fyrirtækisins eru nokkrir Bandaríkjamenn sem efnast hafa af fjárfestingum í Kísildalnum, Sigurjón Sighvatsson kvikmyndaframleiðandi og Arnar Jón.

„Við náðum markmiðum okkar á Íslandi og erum að róa að því að hefja útflutning,“ segir hann og nefnir að sala á gininu sé hafin í Sviss og horft sé til þess að selja til Englands, Spánar og fjögurra fylkja í Bandaríkjunum.

„Við erum stórhuga,“ segir Arnar Jón. „Það ætti að vera komin hreyfing á málin um áramót.“

Að hans sögn er framlegðin af hverri sölu ekki mikil. Því þurfi að selja í miklum mæli.

Arnar Jón segir að þeir sem standi að fyrirtækinu séu fjárfestir og það hafi opnað margar dyr fyrir fyrirtækið. Hluthafarnir séu þó ekki reiðubúnir að tapa háum fjárhæðum. „Við tókum eitt skref í einu með það að leiðarljósi að ná eins langt og við getum.“

Arnar Jón segir að hugmyndin að fyrirtækinu hafi sprottið í veiðiferð árið 2015 með Bandaríkjamönnum. „Ég er upprunalega úr veiðibransanum,“ segir hann. Arnar Jón hafði um árabíl Laxá í Ásum á leigu ásamt öðrum.

„Okkur langaði til að framleiða íslenskt áfengi sem gæti keppt alþjóðlega,“ segir Arnar Jón. Lykilatriði í markaðssókninni væri íslenskt vatn og hreint framleiðsluland. Hugmyndin hafi þó ekki komist á rekspól fyrr en eftir veiðiferð þremur árum seinna. Við hafi tekið vandaður undirbúningur, „þetta reddast-hugarfari“ var haldið í skefjum eins og kostur var.

Fleiri vörur

Að hans sögn mun Eyland Spirits bjóða upp á fleiri vörur en gin. „Gin er fyrsta varan okkar. Gin er sá áfengismarkaður sem hefur verið í

Arnar Jón Agnarsson, segir mikil verðmæti fólgin í því að framleiða ginið á Íslandi. FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

Heitir í höfuðið á Eggerti Ólafssyni

Arnar Jón segir að Olafsson-ginið heiti í höfuðið á 18. aldar skáldinu og náttúrufræðingnum Eggerti Ólafssyni. Hann hafi ferðast um Ísland í kringum 1750 ásamt Bjarna Pálssyni og ritað ferðabók, fyrir tilstilli Konunglega danska vísindafélagsins. Hann hafi birt nákvæma lýsingu á landinu og jurtum, og Arnar Jón segir að hann hafi ekki alltaf farið fögrum orðum um landsmenn.

„Við höfum birt textabrot úr bókinni á samfélagsmiðlum.“

Að hans sögn var hægt að fara á dýptina með vörumerkið með því að tengja það við Eggert. „Miðinn á flöskunni, sem hann-aður er af frönskum listamanni, er byggður á ferðabók Eggerts. Hann var magnaður maður sem dó langt fyrir aldur fram, druknaði ásamt eiginkonu sinni, skömmu eftir brúðkaup þeirra.“

mestri sókn undanfarin tíu ár. „Gin sé auk þess framleitt úr jurtum og því hafi eins mikið af íslenskum jurtum verið nýtt til framleiðslunnar og hægt var.“

Eyland Spirits leituðu til Breta til að þróa með þeim bragðið á gininu. Sú vinna tók um ár. „Bretinn hefur komið að þróun margra affrægustu ginum veraldar,“ segir Arnar Jón. „Við vildum að bragðið myndi endurspeglar Ísland; það væri ferskt með smá jörð, létt og auðdrekanlegt og veitti fólki ánægju,“ segir hann.

Að sögn Arnars Jóns hafi þeir hitt í mark með bragðið, því Olafsson hafi hreppst tvenn gullverðlaun í sumar.

Í upphafi var lögd áhersla á að selja Íslendingum Olafsson ginið, til að sanna að varan ætti erindi á markað. „Við náðum markmiðum okkar á fyrstu þremur mánuðunum. Markmiðin lutu að því hve margar vínlöskur yrðu seldar í Vínbúðinni, hve mikið í Fírhöfninni og hve mikið til veitingahúsa og kráa. Við settum okkur háleit mark-

●● Gin er sá áfengismarkaður sem hefur verið í mestri sókn undanfarin tíu ár.

mið og erum í skýjunum með viðtökurnar. Við erum til að mynda í öllum Vínbúðum landsins. Augljóst var að markaður var fyrir ginið. En svo kom COVID-19. Það setur strik í reikninginn þegar nýrri vörur er hleypt af stokkunum,“ segir hann.

Hvernig voru löndin valin sem selja á ginið til?

„Við völdum markaði eftir stærð og áhuga á gini. Að sama skapi horfðum við til markaða þar sem við höfum sambönd og eins þar sem er áhugi á íslenskum vörum.“

Næstu skref hjá okkur eru að treysta okkur betur í sessi á íslenska markaðnum. Það koma nýjar og spennandi vörur á markaði eftir áramót.“

Arnar Jón segir að það sé dýrt að selja í miklum mæli til stórra markaða. Sendingarnar séu stórar.

●● Við tókum eitt skref í einu með það að leiðarljósi að ná eins langt og við getum.

Vægi samfélagsmiðla mikið

Hvernig stundið þið markaðsstarf á erlendum mörkuðum?

„Erlendir markaðir eru eins misjafnir og þeir eru margir. Í Bandaríkjunum byggir markaðsstarfið á að finna dreifingaraðila sem hefur áhuga á þinni vöru og metnað fyrir henni. Þetta er eins og gott hjónaband, það þarf að finna rétta makann ef vel á að ganga. Auk þess þarf að styðja dreifingar fyrirtækið með markaðssemi og fjármagni. Í Sviss skiptir dreifingar fyrirtækið ekki jafnmiklu máli, því salan fer mest fram í stórmörkuðum. Þar þarf því að gera samninga beint við stórmarkaði.“

Það sem hefur komið á óvart er hve vægi samfélagsmiðla er mikið í markaðssetningu. Við verðum að vera virk á samfélagsmiðlum, enda erum við að keppa við samfélagsmiðla stórfyrirtækja sem hafa verið lengi að.

Það er mikil vinna fólgin í því að pósta þrisvar til fjórum sinnum á viku. Ef vel á að vera þarf ljósmyndara, textahöfund og hugmynda-smið. Yfir árið birtast mögulega 200 innsög, þar af 20 myndbönd, og þóstur númer 197 þarf að vera jafn áhugaverður og efnið sem birtist fyrst. Til viðbótar þarf ný mynd að fylgja hverjum pósti.

Við nýtum samfélagsmiðla til að auglýsa Ísland og íslenska tónlist. Einblinum ekki einvörðungu á Olafsson ginið.“

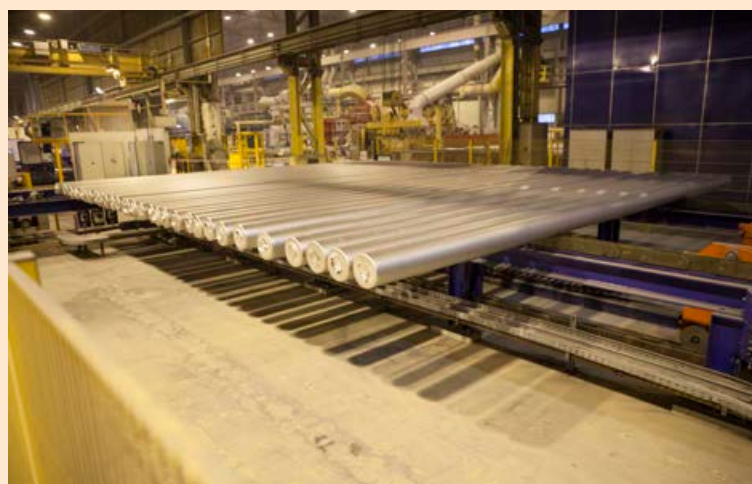
Er ekki dýrt að framleiða ginið á Íslandi og flytja út?

„Nei, í stóra samhenginu er það ekki. Það væri mun dýrara að framleiða ginið í miðríkjum Bandaríkjaanna þar sem fjöldi þeirra er framleiddur í Omaha. Það gefur okkur ómetanlegan slagkraft að koma frá Íslandi. Vissulega er framleiðslukostnaður hærri, en það skiptir ekki máli hvort gæðavara er tveimur Bandaríkjadöllum dýrari eða ódýrari.“

Tollar á kínverskt ál sem flutt er til Evrópusambandsríkja

Evrópusambandið hefur ákveðið að allt að 48 prósent innflutningstollar verði lagðir á kínverskar álvörur. Framkvæmdastjórn ESB tilkynnti þetta á dögunum, en rannsókn á innflutningi álvara af ýmsu tagi frá Kína til ríkja ESB, hefur staðið yfir síðan í febrúar. ESB hefur því fetað í fótspor Bandaríkjaanna í þeirri viðleitni að vinna gegn markaðsráðandi stöðu Kína á álmarkaði. Íslensku álframleiðendurnir selja nánast alla sína framleiðslu til evrópskra viðskiptavina. Því mun hið nýja tollaumhverfi líklega styrkja þeirra stöðu á markaði.

Rannsókn framkvæmdastjórnarinnar á álinnflutningi frá Kína hófst eftir að hagsmunasamtök álframleiðenda í Evrópu, European Aluminum (EA), sendu inn kvörtun vegna meintrar undirverðlagningar á kínversku áli á mörkuðum í Evrópu. Að sögn EA hafði innflutningur á kínversku áli til Evrópu tvöfaldast á árunum 2014 til 2019.

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins mun leggja allt að 48 prósent toll á álvörur frá Kína og fylgir þar með í fótspor Bandaríkjaanna MYND/ADSEND

„Áhrif innflutningsins [frá Kína] hefur leitt af sér samdrátt í framleiðslu og minnkandi markaðshlutdeild evrópskra framleiðenda, sem hefur neytt fjölda fyrirtækja

til að endurskipuleggja rekstur eða jafnvel loka verksmiðjum, með tilheyrandi atvinnumissi fjölmargra,“ sagði í tilkynningu vegna málsins. Innflutningstollarnir eru á bilinu

» Íslensku álframleiðendurnir selja nánast alla sína framleiðslu til evrópskra viðskiptavina. Því mun hið nýja tollaumhverfi líklega styrkja þeirra stöðu.

30 til 48 prósent og öðluðust þegar gildi þann 14. október síðastliðinn. Rannsókn framkvæmdastjórnarinnar mun endanlega ljúka í apríl næstkomandi, en fastlega er búist við því að tollarnir verði þá festir í sessi til ársins 2026.

Aðgerðir framkvæmdastjórnarinnar nú snúa að því að styrkja stöðu evrópskra framleiðenda gagnvart kínversku álverunum, en framleiðendur þar hafa ákveðna skattalega hvata til að flytja út álvörur, en 15 prósentu útflutningstollur er á hreinu áli. Sá tollur fellur niður sé álið hálfunnið á einhvern hátt, og þar að auki fá kínverskir framleiðendur ákveðinn skattaaf-

slátt við útflutning á hálfunnum álvörum. Erlendir fjölmíðlar hafa greint frá því að það hafi því færst í vext á undanförunum árum meðal kínverskra álframleiðenda að stunda lágmarksáframvinnslu á álinu, til að njóta áðurgreindrar skattahagkvæmni sem hlýst af því. Málurinn er svo aftur bræddur niður, gjarnan hjá milliliðum staðsettum í öðrum löndum, og seldur til endanlegs viðskiptavinar sem hreint ál.

Bandarísk yfirvöld hafa raunar þegar hafið rannsókn á þessum viðskiptaháttum. Það er, að áframunnið ál sé flutt frá Kína, aftur brætt niður í hrátt ál – til að mynda í Vietnam eða Mexíkó – og svo þaðan flutt inn til Bandaríkjaanna án innflutningstolla, sem annars gilda um kínverskt ál. Samkvæmt greiningarfyrirtækinu CRU, sem sérhæfir sig meðal annars í málum, er allt að 95 prósentum af árlegum sex milljóna tonna álútflutningi Kína í formi áframunninna álvara. –thg

Auður Inga Einarsdóttir, markaðsstjóri Advania, segir að stafræn haustráðstefna fyrirtækisins hafi gengið vonum fram. Ráðstefnan var ein sú fjölmennasta sem fyrirtækið hefur staðið fyrir á undanförunum árum. MYND/ÁSEND

Eyðir hverri lausri stund í bras á fjöllum

Svipmynd

Auður Inga Einarsdóttir

Nám:

Viðskiptafræðingur frá Háskóla Íslands. Meistaragráða í stjórnun og forystu frá Háskólanum á Bifröst.

Störf:

Varði fyrstu árunum á vinnu-markaði hjá Vodafone, síðast sem rekstrarstjóri verslana á árunum 2008-2012. Þaðan fór ég til Advania þar sem ég hef verið sölustjóri og varð síðar forstöðumaður notendalausna. Gegni nú starfi markaðsstjóra.

Fjölskylduhagir:

Í sambúð með Jóhannesi Smára Ólafssyni.

Þrátt fyrir ungan aldur hefur Auður Inga Einarsdóttir gegnt stjórnendastöðum í atvinnulífinu um árabil. Henni líður best uppi á fjöllum og varla líður sú helgi sem Auður Inga ver ekki töluvert hátt yfir sjávarmáli. Til lengri tíma litid hyggur hún á að setjast að á landsbyggðinni.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Allt með forskeytinu fjall- og því fylgir venjulega töluvert bras. Mér líður best einhvers staðar utandyra þar sem ég get hlaðið batteri. Að koma þreytt heim eftir góða helgi á fjöllum með mannum mínum og vinum finnst mér besta leiðin til að verja frítíma mínum, sama hvaða árstíð er. Ég bætti fjallahjólinu við í sumar, en fram að því var ég mikið að ganga á fjöll og svo eru það auðvitað fjallaskíðin. Ég er reyndar á fjallabretti (e. splitboard) sem er snjóbrettaútgáfan af fjallaskíðum. Þegar ég keypti mér þannig bretti fyrir nokkrum árum opnaðist mér algjörlega ný vidd í íslenskri náttúru. Að geta rennt sér á skíðum allt árið um kring eru forréttindi.

Ég hef svo verið að fikra mig áfram í skútusiglingum, en maður-

inn minn er allur í þeim. Ég myndi segja að ég væri meira á hliðarlinunni í dag, en ég er farin að slá um mig með sjóaraslangri og veit hvenær ég á að beygja mig undir bómuna. Það er víst fyrsta skrefið.

Hvernig er morgunrútin þín?

Mikið vildi ég geta sagt að ég hellti upp á kaffibolla, læsi blaðið og ristaði mér brauð með smjöri og osti áður en ég skottaðist alltof snemma í hóptíma í ræktinni. Raunin er sú að ég velti mér fram úr rúminu um áttaleytið eftir allnokkur snús, hef mig til fyrir vinnuna í flýti og er farin út um dyrnar korteri síðar. Um helgar er þó hraðinn allt annar. Þá setjum við góða tónlist á og hendum í morgunmat áður en við höldum út í daginn og upp á fjöll.

Nærðu að halda jafnvægi milli vinnu og fjölskyldulífs?

Já, það gengur furðu vel. Það koma álagstímar þar sem annað vikur fyrir hinu, en ég hef síðustu ár náð mjög góðu jafnvægi þarna á milli. Það skiptir mig miklu máli að vinna hjá fyrirtæki sem leggur sig fram við að hlúa að jafnvæginu. Að geta stundum hætt á hádegis og farið út í góða veðrið og tekið svo aðra lengri daga á móti, er lykillinn að jafnvægi fyrir mig.

Hver hafa verið mest krefjandi verkefni á undanförunum miss-erum?

Það mun vera haustráðstefna Advania. Þegar heimsfaraldurinn bankaði upp á og hróflaði við okkar áætlanum um að halda haustráðstefnu Advania í Hörpu, kom ekki til greina að fresta henni.

Breyttir tímar kalla á ný vinnubrögð og við ákváðum að tækla þetta með tækninni. Tekin var ákvörðun rétt fyrir sumarfrí um að keyra á stafræna ráðstefnu í ár. Við ákváðum líka að gefa ekki tommu eftir í gæðum eða öðru sem snerti upplifun gesta.

Úr varð ekki aðeins fjölmennasta og einna best heppnaða ráðstefnan okkar í 26 ár, heldur leiddi þessi ákvörðun til nýsköpunar í sinni tærustu mynd, þar sem við þróuðum þessa líka finu stafræna ráðstefnu-laun.

Hver eru helstu verkefni fram undan?

Þau snúa flest að stafrænni vefgerð okkar hjá Advania. Við í markaðsdeildinni framleiðum stærstan hluta af okkar markaðsferni sjálf og í grunninn snýst þetta alltaf um réttu skilaboðin á réttan hóp á réttum tíma. Á stóru heimili er alltaf nóg að gera.

Ef þú þyrftir að velja annan starfsframa, hvað yrði fyrir valinu?

Mig langar rosalega að segja atvinnumaður í karaóki, en það er frekar langsóttur draumur. Sönghæfileikar mínir hafa hingað til tæpast fallið í kramið hjá fólki, þó ég bæti það upp með sterku lagavali og faglegru sviðsframkomu. Ætli ég myndi ekki velja eitthvað hönnunartengt. Keramik, textilhönnun og föndur af ýmsu tagi hefur alltaf höfðað til mín.

Hvar sérðu þig eftir tíu ár?

Væntanlega einhvers staðar á fjöllum. Eftir 20 ár ætla ég hins vegar að búa í einhverju litlu bæjarfélagi á landsbyggðinni með fjölskyldu og vinum. Er það ekki hugguleg framtíðarsýn?

Hvers hlakkar þú mest til þessa dagana?

Má segja að ferðast aftur til útlanda? Fyrir tæpu ári vorum ég og maðurinn minn að sigla skútu í námunda við Púertó Ríkó. Ég væri alveg til í að vera með eitthvað þess háttar á dagskrá til að hlakka til. Ég held bara áfram að láta mig dreyma.

Hvers konar stjórnunarstíl hefurðu tileinkað þér og hvers vegna?

Stjórnendastíllinn minn snýst eflaust að mestu leyti um það að hvetja aðra áfram og ganga fram með góðu fordæmi. Fá fólk með mér í lið að leysa krefjandi verkefni. Ég áttáði mig mjög fljótt á því á mínum stjórnendaferli, sem nú þegar hefur spannað yfir tólf ár, að ég myndi seint verða sérfræðingur í öllu. Það var mér mikill léttir þegar ég áttáði mig á því. Mitt hlutverk snýst um að skapa nærandi umhverfi, treysta og hjálpa fólkinu mínu að ná árangri. Þannig myndi ég mæla minn árangur.

TAPASBARINN MEÐ ÞÉR HEIM!

SÚPER TAKE AWAY TILBOÐ

TILBOÐ A – FYRIR TVÖ

- Nýbakað brauð með hummus og tapenade
- Marineraðar lambalundir með lakkrísósú
- Beikonvafin hörpuskel og dödlur á spjóti (2 stk.) með sætri chilli sósú
- Djúpssteiktur humar í orly
- Kjúklingaspjót (2 stk.) með blómkaús-cous cous, furuhnetum, blómkaúsmauki og alioli
- Nautaspjót (2 stk.) með sveppaduxelles, bourgunion-sveppasósú og smælki

5.890 kr. 2.945 kr. á mann

TILBOÐ B – FYRIR TVÖ

- Nýbakað brauð með hummus og tapenade
- Beikonvafin hörpuskel og dödlur á spjóti (2 stk.) með sætri chilli sósú
- Andabringa með jarðskokkum, svartrót og Malt- og Appelsínsósú
- Djúpssteiktur humar í orly
- Kjúklingastrimlar í chiliraspi með gráðaostrasósú
- Lambaspjót (2 stk.) með chorizo-sósú, smælki og rötargrænmeti
- Nautaspjót (2 stk.) með sveppaduxelles, bourgunion-sveppasósú og smælki

6.890 kr. 3.445 kr. á mann

VEGAN TILBOÐ

- Nýbakað brauð með hummus og tapenade ✓
- Blómkaús marinerað með harissa, blómkaúsmauki, pistasíu-lime vinaigrette og granatepli ✓
- BBQ Jackfruit soft taco (2 stk.) með mangó-jalapeno salsa, avókadómauki og ferskum kóríander ✓
- Vegan Piri Piri "rif" með djúpssteiktu smælki og sítrus-hvítlaukssósú ✓

3.990 kr. á mann

Tekið er við pöntunum í síma 551 2344 eða á netfangið tapas@tapas.is

HINN EINI SANNI Í 20 ÁR!

Skotsilfur

Vel gert

Afar frískandi var að sjá hvernig heilbrigðisráðuneytið tók á nýjustu tillögum sóttvarnalækis um tilhögun opnana líkamsræktarstöðva. Sóttvarnalæknir hefur auðvitað eingöngu smitvarnarsendur að leiðarljósi við sína tillögusmið, en það liggur í augum uppi að fleiri sjónarmið þurfa nú að komast að í baráttunni við kórónaveiruna. Í umfjöllun ráðuneytisins sagði meðal annars: „Niðurstaða ráðuneytisins var sú að ekki væri stætt á því að banna hreyfingu í líkamsræktarstöðvum þar sem unnt væri að uppfylla sömu skilyrði og gilda um íþróttastarf.“ Það er ánægjulegt að grundvallarlögmál á borð við jafnræðisregluna hafi nú aftur hlotið hljómgrunn meðal íslenskra stjórnmalámalanna. Vel gert, **Svandís Svavarsdóttir!**

Lítillmannlegt

Benedikt Jóhannesson, sem titlar sig einatt stofnanda Viðreisnar, ætti að þekkja höfuðgildi flokksins: Frjálslyndi. Engu að síður hefur hann það ekki í hævegum. Þess í stað sveiflast skoðanir hans eins og lauf í vindi. Tvennt er í tisku um þessar mundir: Gera lítið úr frelsi fólks á tímum COVID-19 og skoðunum Brynjars Nielssonar þingmanns. Benedikt, sem þarf að njóta vinsælda til að komast aftur á þing, kaus því að traðka á grunnildum flokksins og gera lítið úr Brynjari til að afla sér vinsælda. Það er hvorki stórmannlegt né góð byrjun á framboði.

Vel fjármagnað

Enginn vafi leikur lengur á því að Stjórnarskrárfélagið, undir formennsku **Katrinar Oddsdóttur**, er vel fjármagnað, hvort sem það er með beinum eða óbeinum hætti. Sjónvarpsauglýsingar, þar sem málstað félagsins er haldið á lofti, birtast á besta tíma, til dæmis fyrir Ráðherrann á sunnudagskvöldið. Einhver telur sig eða þjóð sína, ranglega, hafa ríka hagsmunir af því að stjórnarskránni verði umbýlt. Forvitnilegt væri að vita hverjir helstu bakhjarlar félagsins eru. Það er hins vegar ljóst að bakhjarlarnir hafa notið góðrar ávöxtunar. Stjórnarskrárfélagið hefur á ótrúlegan hátt náð að koma máli, sem á ekkert erindi í umræðuna á þessum tímum, efst á dagskrá. Önnur brýnni mál liða fyrir það.

Risavaxin yfirtaka ConocoPhilips á samkeppnisaðila

Oliumarkaðir hafa farið illa út úr kórónakreppunni, en eftirspurn hráolíu hefur sett mikinn þrýsting á heimsmarkaðsverð oliu. Þeir framleiðendur sem vinna oliu úr leirsteinsbergglögum (e. shale) eru þar síst undanskildir. Í vikunni var tilkynnt að olíurísinn ConocoPhilips myndi kaupa Concho Energy, sem einmitt reiðir sig á leirsteinsbergglögin. Kaupverðið er 9,7 milljarðar Bandaríkjadala, eða sem nemur um 1338 milljörðum króna. FRÉTTABLAÐIÐ/GETTY

Boltinn hjá fyrirtækjunum

Helga Melkorka Öttarsdóttir
lögmaður á LOGOS

Halldór Brynjar Halldórsson
lögmaður á LOGOS

sem geta numið allt að 10% heildarveltu þess fyrirtækis (og samstæðu þess) sem aðild á að broti, ásamt mögulegri refsíabyrgð einstaklinga.

Almennt má segja að um talsverða réttarbót sé að ræða. Þannig var samsvarandi breyting gerð á samkeppnislöggjöf Evrópusambandsins, sem íslensk samkeppnislög byggja á, fyrir yfir hálfum öðrum áratug. Voru rökin að baki þeirri breytingu meðal annars þau að meðferð undanþágubeiðna tæki of langan tíma á vettvangi Evrópusambandsins. Loksins þegar þær væru veittar hefði bæði tapast mikilsverður tími og hagsmunir. Þar sem samstarf þarf að uppfylla eftirgreind skilyrði til að teljast lögmætt, fælist í þessari tímalengd í reynd skadleg áhrif á samkeppni:

1. Stuðla að bættari framleiðslu eða dreifingu á vöru eða þjónustu eða efla tæknilegar og efnahagslegar framfarir
2. Veita neytendum sanngjarna hlutdeild í ávinningi sem af þeim hlýst
3. Leggja ekki höft á hlutadeigandi fyrirtæki sem óþörf eru til að settum markmiðum verði náð og
4. Veita fyrirtækjunum ekki færi á að koma í veg fyrir samkeppni að því er varðar verulegan hluta framleiðsluvaranna eða þjónustunnar sem um er að ræða.

Óumdeilt er þannig að samstarf sem hlotið hefur undanþágu, bæði hér á landi og fram til ársins 2003 í Evrópusambandinu, hefur verið til

hagsbóta fyrir samkeppni og neytendur. Í því felst óhjákvæmilega að allur sá dráttur sem verður á því að samstarfið komist á er skadlegur samkeppni og þar með neytendum.

Málsmeðferðin við veitingu undanþága hér á landi hefur síst verið styttri en hún var í Evrópusambandinu. Hefur þannig veiting undanþága að jafnaði tekið eitt til tvö ár. Vart þarf að fjölyrða um að forsendur slíks samstarfs geta breyst eða jafnvel brostið á svo löngum málsmeðferðartíma, sér í lagi á mörkuðum þar sem samstarf getur verið mjög til hagsbóta, svo sem tækni- og nýsköpunarmörkuðum í örri þróun. Þar sem óumdeilanlega er um lögmætt samstarf að ræða sem er til hagsbóta fyrir neytendur getur sá ábati þar með glatast.

Þó breytingin sé þannig ótvírætt til hagsbóta felst í henni að fyrirtækjum er fengið vandasamt verkefni sem felur í sér mat á því hvort skilyrðin eru uppfyllt eða ekki. Þannig er ekki lengur unnt að fá „blessun“ Samkeppniseftirlitsins fyrir samstarfi heldur er það á ábyrgð fyrirtækjanna sjálfra að meta hvort ofangreind skilyrði séu uppfyllt hverju sinni.

Þar getur hins vegar verið vandrataður vegurinn enda hafa fyrirtæki meðal annars á undanförunum árum gagnrýnt Samkeppniseftirlitið fyrir skort á leiðbeiningum og of lítinn fyrirsjáanleika í niðurstöðum. Hættan er sú að sé stofnunin síðar meir ósammála því mati

fyrirtækja sem að samstarfi standa að skilyrðin hafi verið uppfyllt, teljist samstarfið ólögmætt samráð að mati stofnunarinnar. Viðurlög fyrir slík brot eru þung og geta numið allt að 10% af heildarveltu, auk hins neikvæða umtals í almennri umræðu sem óhjákvæmilega fylgir fregnum af „ölögmættu samráði“ fyrirtækja og möguleg refsíabyrgð einstaklinga sem að brotinu koma og stjórna.

Það er þó ekki svo að fyrirtæki geti hvergi leitað um leiðbeiningar um hvernig túlka beri ofangreind skilyrði og hvenær þau séu uppfyllt hverju sinni. Þannig má meðal annars taka mið af þeirri rúmlega 15 ára framkvæmd innan Evrópusambandsins sem átt hefur sér stað frá því undanþáguheimildin var afnumin á þeim vettvangi. Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hefur einnig gefið út leiðbeiningarreglur sem líta má til við matið. Loks má hafa hliðsjón af framkvæmd Samkeppniseftirlitsins við veitingu undanþága á síðastliðnum árum, ásamt leiðbeiningum sem Samkeppniseftirlitinu ber að gefa út á grundvelli samkeppnislaga.

Efnislega eru reglurnar þannig óbreyttar um það hvers konar samstarf fyrirtækja er heimilt, en stóra breytingin og áskorunin fyrir fyrirtæki felst í því að leggja nú sjálfstætt mat á það með aðstoð sérfræðinga hvort skilyrði slíks samstarfs eru uppfyllt áður en stofnað er til samstarfsins.

Fjármálafræðsla og COVID

Ragnar Trausti Ragnarsson
sérfræðingur á Markaðs- og samskiptasviði Íslandsbanka

Þrátt fyrir þá miklu erfiðleika sem fylgja COVID-19 er óhætt að segja að veiran hefur haft stórkostleg áhrif á líf okkar. Við höfum þurft að breyta venjum okkar

og taka upp nýja síði. Með tilkomu samkomubanns höfum við á mínum vinnustað, líkt og flestir aðrir, þurft að endurhugsa margt, þar á meðal hvernig við ætluðum að halda okkar fræðslustarfi gangandi. Við fórum þá leið að færa fundina, sem þúsundir Íslendinga sækja á ári hverju, á netið. Sem dæmi héldum við fund um íbúðakaup í beinni útsendingu á Facebook en umræða um húsnæðismarkaðinn var þá fyrirferðarmikil og því réttur tími til þess að miðla ráðum til þeirra sem voru að ihuga

íbúðakaup eða endurfjármögnun og svara þeim spurningum sem brunnu á áhorfendum.

Það segir sig sjálfst að með því að halda fræðslufundi á netinu getum við nálgast fleira fólk sem hefur áhuga á efninu okkar en við höfum líka áttað okkur á að það felast ýmis önnur tækifæri í því að halda fræðslufundi í beinni útsendingu. Við getum til dæmis gert fræðsluna aðgengilegri með því að bjóða upp á til að mynda táknmálstúlkun yfir útsendingar, texta undir upptökur og túlkajón-

ustu á hinum ýmsu tungumálum með fram útsendingu. Fyrir utan þægindin að geta horft á efnið okkar hvenær sem fólk hentar sjáum við mikla aukningu hjá þeim hópi sem er að huga að fjármálum á kvöldin þegar ró er komin á heimilið og vilja þá sækja sér fræðslu eða þjónustu.

Breyttar venjur vegna COVID hafa opnað augu okkar fyrir nýjum tækifærum til að miðla fræðslu um fjármál á aðgengilegri hátt en við höfum gert hingað til. Það getur þó verið vandasamt verk því þó efnið sé

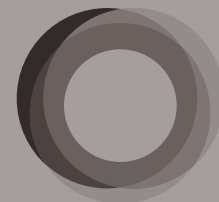
gert aðgengilegra þá breytir það því ekki að það þarf að vera áhugavert og markmiðið ávallt skýrt, að aðstoða fólk við að taka vandaða og upplýsta ákvörðun.

Við höfum gott af því að þurfa að hugsa hlutina svona upp á nýtt og leita leiða til að rafræn fræðsla nýtist sem best. Við vonum að sjálfsögðu að við getum fyrr en síðar hitt fólk í persónu á fundum en við vitum þó að hlutir verða aldrei eins eftir svona tímabil og fjölmörg tækifæri sem við þurfum að vanda okkur að nýta.

wagner

ÞÝSK HÖNNUN · EINSTÖK GÆÐI

EINU STÓLARNIR MED

Dondola®

360°

VELTITÆKNI

FRÁBÆRT TILBOÐSVERÐ
Í SAMVINNU VIÐ WAGNER

138.900 kr.

LISTAVERÐ: 229.900 kr.

FAGADILAR MÆLA MED WAGNER

Elís Þór Rafnsson
sjúkráðgjafi

Að sitja á hreyfingu getur komið í veg fyrir ýmis bakvandamál og hjálpað þeim sem nú þegar stríða við eymsli og þreytu í baki. Hreyfingin miðar að því að létta álag á bakið og styrkja það í hrifandi samspili hvíldar og hreyfingar.

**SITJUM Á
HREYFINGU!**

Hirzlan

SKRIFSTOFU HÚSGÖGN

Síðumúla 37. Sími: 564-5040. hirzlan@hirzlan.is.

RAMMASAMNINGUR VIÐ
RÍKISKAUP
www.hirzlan.is

Verslun opin mán-fim 09:00-18:00, föst. 09:00-17:00, laugard. 12:00-16:00. Lager opin mán-fim 13:00-17:00 og föst. 13:00-16:00.

SKOÐUN

Helgi Vífill
Júliússon

Sýni auðmýkt

Stjórnarskrárfélagið, sem berst fyrir því að drög að stjórnarskrá sem Fenejjanefnd Evrópuráðsins gaf falleinkunn árið 2013 verði leidd í lög, er skipað færur pólitískum aðgerðasínum. Áhrifaríkar auglýsingar frá þeim bera þess glöggvitni.

Tímasetningin, þegar þjóðfélagið er í sárum vegna COVID-19, er varla tilviljun. Meðlimir Stjórnarskrárfélagsins hafa eflaust hugsað sér gott til glóðarinnar enda spruttu tillögurnar upphaflega úr jarðvegi óróleika og reiði sem bankahrunið 2008 skapaði.

Athygli vekur að ekki hefur verið ákall um breytta stjórnarskrá fyrir undanfarnar alþingiskosningar. Þar hafði sitt að segja að Fenejjanefndin sagði að tillögurnar væru óljósar, almennt orðaðar, stjórnarkerfið flókið og án samræmis. Ekki bætti úr skák að kosningar til stjórnlagaráðs voru dæmdar ólöglegar og tillögurnar ekki bornar undir þjóðina.

Hve stóran sess vinstri hugmyndafræði á í hjörtum höfundanna og forsprakka Stjórnarskrárfélagsins er hluti af vandanum. Stjórnarskráin var ekki þjóðarinnar allra heldur þeirra.

Katrín Oddsdóttir, formaður hópsins, sagði í Silfrinu á sunnudaginn að hún gæti ekki sætt sig við að forsætisráðherra myndi leggja fram frumvarp um breytingar á tveimur ákvæðum stjórnarskrárinnar sem lúti að auðlindum og náttúru- og umhverfisnefnd.

Katrín, sem tók þátt í að semja drögin fyrir átta árum, sættir sig einungis við að tillagan verði lögleidd í heild sinni. Að öðrum kosti sé verið að ramma inn ósanngirni. „Við þurfum alvöru auðlindaákvæði í stjórnarskrá sem kveður á um að það megi ekki veðsetja og framselja aflaheimildir, og ekki nýta þær nema gegn fullu verði.“

Það er margt dapurlegt við þessa afstöðu, eins og til dæmis að stjórnarskráin höfði ekki bæði til vinstra og hægra fólks, enda munu að öllum líkindum ríkisstjórnir sem horfa með ólíkum augum á kvótakerfið stýra landinu á næstu áratugum.

Tillaga Katrínar mun stórskada atvinnulífið og draga úr lífskjörum landsmanna. Sjávarútvegur er eina stóra útflutningsgrein þjóðarinnar sem mögulega getur stigið ölduna í COVID-19. Það mun hann ekki geta í spennitreyju Stjórnarskrárfélagsins. Gangi hugmyndirnar eftir verður það stórt skref í átt að fátækara samfélagi.

Snúum dæminu við. Með tíð og tíma skammast listamenn sín stundum fyrir sitt fyrsta verk. Það ættu fulltrúar í stjórnarlagaráði að gera í þessu tilvik. Í ljósi þess hve mikla athygli tillögurnar fá núna væri við hæfi að þeir myndu biðjast afsökunar á óljósum texta og vinstri pólitík. Það væri heidarlegt.

Leigufélagið Alma sett í sölufurli

Leigufélagið Alma, sem áður hét Almenna leigufélagið, hefur verið sett í formlegt sölufurli. Það er Kvika banki sem hefur umsjón með ferlinu, samkvæmt heimildum Markaðarins, og var stutt fjárfestakynning send út til ýmissa fjárfesta fyrr í vikunni

Heildareignir Ölm, sem er næststærsta leigufélag landsins með um 1.200 íbúðir, námu um 46,6 milljörðum króna um mitt þetta ár og var

María Björk Einarsdóttir, framkvæmdastjóri Ölm

eigið fé um 12,4 milljarðar. Rekstrartekjur voru 1.335 milljónir á tímabilinu og drögust saman um 146 milljónir frá fyrra ári.

Leigufélagið er í eigu fagfjárfestastjóðs í rekstri GAMMA, dótturfélags Kviku, og hefur verið stefnt að því að slita sjóðnum á næsta ári. Upphaflega stóð til að skrá Ölm á markað en horfið var frá þeim áformum í fyrra en rekstur félagsins hafði þá verið undir væntingum og aðstæður á mörkuðum ekki taldar fýsilegar. – hae

20.10.2020

Sitjið róleg bara, sitjið róleg. Þetta var alvöru sko.

Steingrímur J. Sigfússon, forseti Alþingis

GEFÐU STARFSFÓLKI UPPLIFUN Í ÖSKJU

STUTTUR
AFHENDINGAR-
TÍMI

SÉRHÖNNUM OG SÉRMERKJUM STARFSMANNAGJAFIR MEÐ UPPLIFUN AÐ ÞÍNU VALI

Hafðu samband og við útbúum persónulega starfsmannagjöf með kveðju frá fyrirtækinu, í þeim verðflokki sem þú óskar.

